

PROTOKOLL

Datum
2022-12-14

Diariernr
22/00545-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2022-12-14

Tid: 09.00 – 14.41
Datum: 2022-12-14
Plats: Myndighetens kontor i Kramfors

Närvarande ledamöter:
Se Tjänstgöringslistan

Närvarande tjänstemän:
Charlotta Hellhoff Mathias Sundin Göran Anger § 168, 172
Camilla Norberg Michaela Björk § 166
Thomas Olsson Michael Arnstigen § 170

Övriga närvarande:
Olle Tiderman, Norrtåg § 167

Justerare:
Malin Svanholm (S)

Tid för justering: 2022-12-16
Justering av protokollet sker med BankID

Underskrifter
Se sista sidan

ANSLAG/BEVIS

Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se.

Sammanträdesdatum 2022-12-14	Anslaget uppsatt den 2022-12-16	Anslaget nedtas den 2023-01-09
--	---	--

Förvaringsplats för protokollet
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

Camilla Norberg, Stabsadministratör

PROTOKOLL

Medlem Namn	När- varo	Tjg. Ers	Reservation §							Omröstning		Anteckning Justerare Tjänstgör T.o.m. Tjänstgör Fr.o.m.
										Ja	Nej	
Region Västernorrland												
Ordinarie												
Henrik Sendelbach (KD)	X											Ordförande
Sara Nylund (S)	X											Vice Ordförande
Region Västernorrland												
Ersättare												
Jeanette Karlsson (M)	X											
Lars-Gunnar Hultin (V)	X											
Örnsköldsvik												
Ordinarie												
Mikael Malmén (S)	X											
Örnsköldsvik												
Ersättare												
Andreas Jansson (C)												
Kramfors												
Ordinarie												
Malin Svanholm (S)	X											Justerare
Kramfors												
Ersättare												
Jon Björkman (V)	X											
Härnösand												
Ordinarie												
Knapp Britta Thyr (MP)	X											
Härnösand												
Ersättare												
Christian Wasell (M)												
Sundsvall												
Ordinarie												
Hans Forsberg (C)	X											
Sundsvall												
Ersättare												
Sven Bredberg (M)	X											
Timrå												
Ordinarie												
Stefan Dalin (S)	X											
Timrå												
Ersättare												
Gunnar Grönberg (S)												
Ånge												
Ordinarie												
Jan Filipsson (S)												
Ånge												
Ersättare												
Anders Mjårdsjö (M)	X	X										
Sollefteå												
Ordinarie												
Paul Höglund (C)	X											
Sollefteå												
Ersättare												
Curt Noppa (S)	X											

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2022-12-14

Innehåll

§ 155. Sammanträdet öppnande.....	4
§ 156. Upprop	4
§ 157. Val av justerare för sammanträdet	4
§ 158. Godkännande av dagordning.....	4
§ 159. Föregående protokoll.....	4
§ 160. Ordförande rapporterar.....	5
§ 161. Förbundsdirektören rapporterar	6
§ 162. Hel- och delägda bolag.....	7
§ 163. Beslutsuppföljning	7
§ 164. Delegationsbeslut.....	7
§ 165. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar	8
§ 166. Information marknad	8
§ 167. Information Norrtåg AB	9
§ 168. Information Bussgods i Västernorrland AB.....	10
§ 169. Sammanställning remissvar Regionalt trafikförsörjningsprogram	11
2023–2030.....	11
§ 170. Reviderad mål- och resursplan 2023-2025 med budget för 2023.....	12
§ 171. Internkontroll 2023	14
§ 172. Tidsplan bussupphandling	15
§ 173. Dataskyddsombud.....	20
§ 174. Svar på skrivelse angående ökade kostnader för Norrtågstrafiken	21
§ 175. Övriga frågor	22
§ 176. Sammanträdet avslutas	22

PROTOKOLL

Bilagor

§ 155. Sammanträdets öppnande

§ 156. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 157. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Malin Svanholm (S) till justerare för sammanträdet.

§ 158. Godkännande av dagordning

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga till ärendet Svar på skrivelse angående ökade kostnader för Norrtågstrafiken och därefter godkänna dagordningen.

§ 159. Föregående protokoll

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga föregående protokoll från 21 oktober och 25 november 2022 till handlingarna.

Bakgrund

Protokollen har varit utsänd för påseende.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

PROTOKOLL

§ 160. Ordförande rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från ordförande till handlingarna.

Bakgrund

Ordförande tackar för förtroendet att han fått leda direktionen under en kort period då det här blir det sista mötet som ordförande.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

PROTOKOLL

§ 161. Förbundsdirektören rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från förbundsdirektören till handlingarna.

Bakgrund

Norrtåg AB

Cheferna inom Norrlandslänen har startat ett projekt för att se över ägarstyrningen och ägarråden inom Norrtåg. Vi som ägare behöver ta tillbaka ägarfrågan. Regionen som finansierar och myndigheten som ägare behöver kroka arm bättre. Cheferna ska träffa Svensk Kollektivtrafik och en jurist från SKR och gå igenom styrdokumentet för Norrtåg.

Försäljningsställen

Det har kommit en skrivelse från Sollefteå kommun om att ha fler försäljningsställen vid medborgarkontoren. Det är positivt, men det kostar pengar i utrustning. Myndigheten har tidigare gjort en bedömning om vilka orter som ska ha försäljning då det är en kostnadsfråga. Om man tror att man behöver åka från Junsele till Sollefteå för att ladda sitt kort så låter det inte bra, men korten går att ladda på bussen. Det är viktigt att direktionen sprider informationen om det hemma i sina kommuner.

Nya direktionen 2023-2026

Planen är att ha ett första digitalt möte med den nya direktionen den 10 januari på eftermiddagen. Den 25-26 januari kommer det bli ett internat för den nya direktionen.

Förbundsdirektören tackar direktionen för de tre åren hon fått jobba med dem. Det har varit spännande år med svett och tårar. Det har varit en omorganisation som var kostsam och därefter kom det en pandemi, då det varit tufft att vara en liten aktör. Västernorrland var de som satt kvar sist innan vi gjorde en överenskommelse med trafikföretagen.

Förbundsdirektören fick gå en VD-utbildning via Sobona förra året. Där fick man reflektera över vem som styr Vd:arna och då känner förbundsdirektören att hon kan vara nöjd.

Medarbetarenkät

Eva Westin presenterar medarbetarenkäten och medarbetarupplevelsen.

Senaste medarbetarenkäten genomfördes 2018. Arbetsgivaren vill ge medarbetarna möjlighet att vara med och påverka Din Tur som arbetsplats. Myndigheten har valt ett pulsat upplägg med rapporter i realtid. Myndigheten hade en svarsfrekvens på 94%. Det har varit övergripande och enhetsvisa resultatgenomgångar. Plan för upplägg 2023 pågår just nu.

Föredragande:

Charlotta Hellhoff, förbundsdirektör.

Eva Westin, HR-ansvarig.

PROTOKOLL

§ 162. Hel- och delägda bolag

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen om hel- och delägda bolag till handlingarna,

att direktionens medlemmar haft möjlighet att ställa frågor kring inkomna dokument.

Bakgrund

Bussgods i Västernorrland AB

Styrelseprotokoll 2022-10-26

Norrtåg AB

Styrelseprotokoll 2022-10-04

Styrelseprotokoll 2022-11-11

AB Transitio

Anteckningar ägarrådsmöte 2022-09-15

Konstituerande styrelseprotokoll 2022-10-20

Västernorrlands läns Trafik AB

Protokoll extra bolagsstämma 2022-10-17

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

§ 163. Beslutsuppföljning

Beslutsuppföljning

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga beslutsuppföljningen till handlingarna.

Bakgrund

Beslutsuppföljningen har varit utsänt för påseende.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

§ 164. Delegationsbeslut

Delegationsbeslut

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga delegationsbesluten till handlingarna.

Bakgrund

Delegationsbesluten har varit utsänt för påseende.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

PROTOKOLL

§ 165. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar

Inkomna protokoll,
skrivelser och
delgivningar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar till handlingarna.

Bakgrund

Inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar har varit utsänt för påseende.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

§ 166. Information marknad

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från marknad till handlingarna.

Bakgrund

Det har varit kampanj på enkelbiljetter under november och december. Syftet är att informera sällanresenärer om att det är enkelt att använda appen Din Tur, betala sin resa med betalkort, för köp av exempelvis enkelbiljetter.

Det har varit tidtabellsskiftet den 11 december. Det har annonserats i sociala medier och i egna kanaler.

Det var invigning på Hållplats Stenstan den 11 december. Ett event där Din Tur deltog tillsammans med kommunen, polis, räddningstjänst, vuxna på stan och stenstan med butiker som hade extra öppet.

Den 12 december var Din Tur på plats mellan klockan 06-10 och bjöd på kaffe och lotsade resenärer rätt och den 11-13 december var det resenärsvårdar på plats.

Distansarbetets utveckling från Svensk Kollektivtrafik redovisades. Det är fortsatt hög andel distansarbete, men mindre frekvent.

Mathias Sundin informerar om att det är svårt för våra bussbolag att hitta förare. Myndigheten har bjudit in våra trafikbolag där kompetensfrågan ska diskuteras då det påverkar resenärssupplevelsen.

Föredragande:

Michaela Björk, kommunikations- och marknadsansvarig.

Mathias Sundin, trafikchef.

PROTOKOLL

§ 167. Information Norrtåg AB

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från Norrtåg AB till handlingarna.

Bakgrund

Tågstrategi 2035 är en långsiktig, gemensam inriktningsplan för den framtida persontågtrafiken som ska byggas på:

- En politisk vision och vilja kring den framtida regionala persontågtrafiken
- Förutsättningarna för genomförbarhet (finansiella förutsättningar, infrastruktur, tillgång fordon, konkurrens och alternativ, marknadsförutsättningar)
- Önskad eller förväntad samhälls- och resandeutveckling, de nya kraven från framtidens resenär och de långsiktiga klimatmålen
- Tågstrategin ska dels utgöra en samlad plan för de fyra nordliga länens syn på hur tågtrafiken ska utvecklas de kommande 20 åren, dels vara basen för de konkreta beslut de kommande åren som regionerna ska fatta om trafik och fordonsanskaffning.

Infrastruktur och tillgång till fordon

Infrastrukturens utveckling i Norrland då det gäller Ådalsbanan Kramfors-Sundsvall kommer vara klar tidigast 2040, men etapper möjliga tidigare. Nya fordon kan finnas på plats tidigast 2030.

Ett samlat trafiksystem för Norrlandskusten och de tre tvärstråken

Frekvens i ett trafikutbud är den mest påverkande faktorn när det gäller att öka resandet. Fokus för Norrtågtrafiken blir att utveckla basutbudet med fler turer på ett ekonomiskt balanserat sätt utifrån de tekniska och marknadsmässiga förutsättningar som ges.

Utveckling av marknad och ekonomi

I de prognoser som gjorts kan Norrtåg notera en del ekonomiska förutsättningar. Utveckling av Mittstråket och Norrlandskusten ger en konstant offentlig nettokostnad även om trafiken byggs ut.

Marknaden för resande förväntas växa till i olika takt beroende på trafikens frekvens, restider och prisets utveckling. Resandet på Mittstråket och Norrlandskusten förväntas öka kraftigt vid utveckling av utbud.

Trafikutredningarna redovisades.

Process och beslut upphandling

Det första regionala beslutet som måste upp under 2023 är trafikbeställning. Norrtåg förväntar sig att under 2024 besluta hur trafiken runt 2032 ska utformas i hela Norrtåg. För det behöver man fatta beslut hur många fordon man behöver för den trafiken.

Vid det förberedande mötet med direktionen uppkom två frågor som Olle Tiderman svarade på och som redovisas nedan.

1. Hur kommer det sig att fordonsunderhållet/uppdateringen tar så lång tid att dubbelturerna som tagits bort inte är tillbaka förrän i augusti 2023?
Det är ett omfattande underhåll som tar ca 1,5 månad per fordon och vi har 12 fordon. Från början var målsättningen 1 år per fordon men hela processen har förlängts beroende på utmaningar med materialförsörjning etc. p g a pandemin.

PROTOKOLL

2. Hur kommuniceras planerade banarbeten och den påverkan detta har på tågtrafiken?
Så snart Trafikverket meddelar banarbetet i detalj gör operatören en anpassad tidtabell för den perioden som sedan publiceras på webben och skickas ut till de som anmält att de vill ha sådan info. Biljetterna för banarbetsperioder släpps först efter att sådan detaljplanering är klar. Största utmaning de senaste och kommande åren är att Trafikverket legat så pass efter att operatören inte kunnat detaljplanera förrän sent inpå ett arbete. Men som sagt, i de fallen har vi inte heller släppt biljetterna innan heller.

Föredragande:

Olle Tiderman, Projektledare Tågstrategi 2035 Norrtåg AB.

§ 168. Information Bussgods i Västernorrland AB

Förbundsdirektionen beslutar

att ge Anders Mjärdsjö, Henrik Sendelbach, Sara Nylund och Charlotta Hellhoff i uppdrag att ta kontakt med Bussgods i Norrs ledning för att klara ut vad det är som gäller i Bussgods i Norrs kravställning.

Bakgrund

Anders Mjärdsjö informerar om att han haft diskussioner med Bussgods i Norr och när gemensamma styrdokument skulle tas fram så finns det skillnader i kravställningarna. Bussgods i Norr har skickat vilka krav och önskemål de har för att vi i Västernorrland ska få köpa aktier och bli en del av Bussgods i Norr.

Dessa krav har diskuterats både internt och i den beredningsgrupp som direktionen beslutade om vid mötet i oktober för att se vilken påverkan det skulle få för oss.

Förutsättningarna har ändrats ytterligare under den senaste veckan. Bussgods i Norr hade styrelsemöte förra veckan och Anders redovisade hur vi ser på deras krav. Anders hade fått till sig att det är möjligt att diskutera kraven, det framkom att de förväntat sig att vi skulle komma tillbaka direkt då vi tittat igenom kraven för att diskutera.

Göran Anger redovisar vilka konsekvenser det skulle bli för trafiken, trafikförsörjningsprogrammet och rent allmänt om vi skulle tillmötesgå Bussgods i Norrs krav.

Anders redovisar var vi står nu och vilka möjliga alternativ som finns.

Yrkande:

Anders Mjärdsjö (M) yrkar att lägga till att-satsen:

att ge Anders Mjärdsjö, Henrik Sendelbach, Sara Nylund och Charlotta Hellhoff i uppdrag att ta kontakt med Bussgods i Norrs ledning för att klara ut vad det är som gäller i Bussgods i Norrs kravställning.

Förbundsdirektionen beslutar enligt Anders Mjärdsjöes yrkande.

Föredragande:

Anders Mjärdsjö, tjänstgörande ersättare och ordförande i Bussgods i Västernorrland AB.
Göran Anger, senior rådgivare.

PROTOKOLL

§ 169. Sammanställning remissvar Regionalt trafikförsörjningsprogram 2023–2030

Sammanställning
av remissvar
Regionalt
trafikförsörjnings-
program 2023-2030

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga sammanställningen av remissvar till Regionalt trafikförsörjningsprogram 2023-2030 till handlingarna.

Bakgrund

Förbundsdirektören informerar om att hon tar på sig ansvaret att inte direktionen fastställer trafikförsörjningsprogrammet idag. Det har gjorts en bedömning på inkomna remissvar som gjort att vi behöver pausa frågan som tjänstemän och ta in det hos politiken igen.

Mathias Sundin redovisar hur remissprocessen sett ut. Det har inkommit remissvar från 24 organisationen, en sammanställning av remissvaren till det regionala trafikförsörjningsprogrammet som inkommit redovisades.

Frågor som är viktiga att vara överens om:

Bussgods – ska anpassning av trafik och fordon ske eller inte?

Tågtrafik – ska målen specificeras eller hanteras i pågående tågstrategiprocess?

Ekonomi – kan ett strategidokument ha ekonomiska uppskattningar?

Målgrupper – ska besöksnäring och eller barn/ungdomar lyftas ännu mer?

Drivmedel – ska vi följa CVD och fordonsbranschens utveckling eller ska vi satsa specifikt på biogas?

Mål och indikatorer – behövs ökad ambitionsnivå eller mer specificerade indikatorer?

Kvarvarande moment är revidering av hållplatshandboken, fastställande av kvarvarande indikatorer och finslipning av layout för ökad läsbarhet som kommer göras under kvartal 1 2023.

Förankring och antagande av programmet föreslås fattas i mars 2023.

Föredragande:

Mathias Sundin, trafikchef.

Expedieras till:

Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Sammanställning remissvar Regionalt trafikförsörjningsprogram 2023-2030

PROTOKOLL

§ 170. Reviderad mål- och resursplan 2023-2025 med budget för 2023

Reviderad mål- och
resursplan
2023-2025 med
budget för 2023

Förbundsdirektionen beslutar

att fastställa reviderad Mål- och resursplan 2023– 2025 med budget för 2023,

att kostnadsmassan för Norrtåg AB får ändras enligt redovisning.

Bakgrund

MRP är myndighetens styrdokument på mellanlång sikt. MRP ska utgå från aktuellt trafikförsörjningsprogram och specificera förväntad utveckling och prioriterade insatser för de kommande tre åren. Utifrån MRP tas årliga verksamhetsplaner fram där insatserna specificeras ytterligare.

Budgeten är utarbetad utifrån riktlinjer i nuvarande förbundsordning samt utifrån den fördelningsmodell som beskrivs i samarbetsavtalet. Trafikavtalen utgör den största delen av myndighetens bruttokostnader och justeras årligen efter förutbestämda indexmodeller. Under 2022 så har index för de olika trafikavtalen ökat drastiskt som en följd av Ukrainakriget vilket medför omfattande kostnadsökningar.

Nuvarande trafikavtal sträcker sig till 2025 för särskilda persontransporter och till 2026 eller 2027 för linjelagd trafik. Avtalens utformning i kombination med förbundsordning gör det svårt att genomföra större förändringar under pågående avtalsperiod. Arbete för att utveckla och effektivisera pågår dock löpande.

Myndighetens bedömning

MRP för 2023-2025 har endast genomgått årlig justering av indikatorer och texter. Vissa indikatorer är nedjusterade utifrån utvecklingen under 2021 och 2022. Upplägget utgår från världsläget med Ukrainakriget och därtill kopplade kostnads- och konjunkturförändringar. Upplägget utgår även ifrån de trender i resande efter pandemin som vi hittills kan se.

Förvaltningen utgår ifrån att såväl nytt trafikförsörjningsprogram som ny förbundsordning ska finnas antagna när det är dags att göra nästa års MRP och budget. Inför denna process så kommer myndigheten att genomföra ett omfattande arbete att fastställa årshjul med tillhörande processer samt formen för styrnings- och uppföljningsdokument så som MRP, verksamhetsplan, tertialrapporter och årsredovisning.

Budget för 2023 är framtagen utifrån senast kända underlag inom såväl resande som kostnader. Trots detta så är osäkerheten i budgeten stor då världsläget gör det svårt att bedöma hur kostnaderna kommer att utvecklas. Det är fortsatt även svårt att förutspå hur återhämtningen av resandet sker. Tendensen är att återhämtningen mattats av och att det kommer att krävas insatser i form av trafikutveckling och produktutveckling för att uppnå ett fortsatt ökat resande.

Föredragande:

Michael Arnstigen, ekonomiansvarig.
Thomas Olsson, chef verksamhetsstöd.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

Expedieras till:

Förbundets medlemmar

Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2022-11-30 Reviderad Mål- och resursplan 2023-2025 med budget för 2023

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län**Postadress:**
Box 143
841 22 Ånge**Besöksadress:**
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors**Telefon:** 0775-50 77 70**Org. nr:**
222000-2923**Webb/e-post:**
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

§ 171. Internkontroll 2023

Internkontroll 2023

Förbundsdirektionen beslutar

att utföra internkontroll på yttre händelser som påverkar Indexutveckling,

att utföra internkontroll på brister i utförande av löpande arbete inom KTM,

att utföra internkontroll gällande brist på resurser och kompetens inom upphandling,

att uppdra till förbundsdirektören att återredovisa resultatet av internkontrollpunkterna ovan till förbundsdirektionens första sammanträde 2024.

Bakgrund

Förbundsdirektionen har den 30 september 2015 beslutat om *Policy Internkontroll*, vilket ligger till grund för myndighetens internkontrollarbete.

Utmaningar i planering och uppföljning

I och med att internkontroll genomförs med egna personella resurser måste ambitionen på antalet kontrollpunkter sättas därefter. Myndigheten bedömer att det är rimligt att granska tre kontrollpunkter under 2023.

Myndighetens bedömning

En förutsättning för myndighetens fortsatta utveckling är att internt granska myndighetens processer och möjligheten att efterleva dessa. Med hjälp av granskningen kommer myndigheten dra slutsatser av vad som är tillräckligt bra och vad som behöver utvecklas vidare.

Myndigheten har genomfört en riskanalys som resulterat i tre internkontrollpunkter. Att analysera risken gällande Indexutvecklingen till följd av yttre påverkan. Dels att analysera risken för brister i löpande arbete till följd av bristfällig eller avsaknad av styrande dokument. Myndigheten kommer även att granska konsekvenserna av bristande resurser och kompetens inom upphandlingsområdet.

För att revisorerna ska ha underlag för sin granskning av den interna kontrollen förgående år bedömer myndigheten att redovisningen av kontrollpunkterna ska ske vid direktionens första sammanträde 2024.

Föredragande:

Thomas Olsson, chef verksamhetsstöd.

Expedieras till:

Förbundets revisorer.

Beslutsunderlag: Missiv 2022-11-30 Internkontroll 2023

PROTOKOLL

§ 172. Tidsplan bussupphandling

Förbundsdirektionen beslutar

att myndighetens planering inför kommande avtalsperiod för busstrafiken ska inriktas mot en trafikstart i december 2027,

att ge förbundsdirektören i uppdrag att förlänga trafikavtalen med optionsåret 2027.

1. Inledning

I september 2021 ingicks efter beslut av förbundsdirektionen avtal om förlängning av samtliga trafikavtal med Nobina och Mittbuss till december 2026, med option för kommunalförbundet att förlänga avtalen med ytterligare ett år, till december 2027.

Förlängningsavtalens option innebär en ensidig möjlighet för kommunalförbundet att förlänga samtliga trafikavtal med Nobina respektive Mittbuss.

Förlängningen av avtalen annonserades under hösten 2021 och såväl fristen för att angripa förlängningens giltighet som fristen för Konkurrensverket att ansöka om upphandlingsskadeavgift har nu löpt ut.

Därmed aktualiseras dels frågan om en ny avtalsperiod bör starta i december 2026 eller om avtalen ska förlängas till december 2027.

2. Faktorer som påverkar tidpunkt för start av ny avtalsperiod

Planering av upphandling och val av tidpunkt för start av nästa avtalsperiod påverkas av flera sammanhängande faktorer.

- Kommunalförbundets styrdokument
- Antagande av nytt trafikförsörjningsprogram
- Ny lagstiftning om miljökrav vid upphandling av vägtransporttjänster
- Upphandlingsprocessen och den tid som måste avsättas för dess olika steg samt förberedelser för upphandling
- Planering och utbyggnad av infrastruktur som krävs för att uppfylla ställda miljökrav

2.1 Kommunalförbundets styrdokument

Kommunalförbundets styrdokument anger bland annat hur beslut tas om trafik och var ansvaret ligger för finansiering av trafiken. Idag ligger beslut om trafik och ansvar för finansiering hos de enskilda medlemmarna. Den inriktning och de mål som framgår av förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram är idag huvudsakligen föremål för de enskilda medlemmarnas beslut.

Under 2021-2022 har ett förslag till ny förbundsordning tagits fram. Förslaget innebär en annan beslutsordning inom kommunalförbundet; medlemmarna i kommunalförbundet avsätter gemensamt ekonomiska resurser för regional kollektivtrafik och beslut om användning av resurserna tas i förbundsdirektionen. Därutöver kan medlemmarna efter överenskommelse med kommunalförbundet finansiera ytterligare trafik, utöver vad som beslutats och finansierats gemensamt.

Vilken beslutsordning som gäller inom kommunalförbundet påverkar processen för hur trafikförsörjningsprogrammet realiserar och hur den kommande upphandlingen förbereds och genomförs.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

Tidplanen för beslut om förslaget till ny förbundsordning har förskjutits och förslaget har inte kunnat antas under den nyss avslutade mandatperioden. Det är osäkert när nya styrdokument för kommunalförbundet kan komma att gälla.

2.2 Antagande av nytt trafikförsörjningsprogram

Trafikförsörjningsprogrammet anger inriktning och mål för kollektivtrafikens långsiktiga utveckling. I en trafikplan anges ambitionsnivåer och mål på kortare sikt bland annat beträffande trafikutbud, tillgänglighet och miljöpåverkan. Vilken typ av fordon och vilka drivmedel som ska användas anges i trafikplanen.

Ny lagstiftning om miljökrav vid upphandling av vägtransporttjänster och inriktningen av arbetet med en ny förbundsordning har gjort det nödvändigt att revidera och fastställa ett nytt trafikförsörjningsprogram. Ett förslag till nytt trafikförsörjningsprogram (remissversionen) lades fram i augusti 2022. Enligt tidsplanen ska ett nytt program antas av förbundsdirektionen i december 2022.

Förberedelser och genomförandet av upphandling inför en kommande avtalsperiod tar sin utgångspunkt i trafikförsörjningsprogrammet. Beslut om inriktning av upphandlingen för den kommande avtalsperioden behöver således vila på ett fastställt trafikförsörjningsprogram. Som nämnts i det föregående är processen för att realisera trafikförsörjningsprogrammet beroende av vilken beslutsordning som gäller enligt kommunalförbundets styrdokument.

2.3 Ny lagstiftning om miljökrav vid upphandling av vägtransporttjänster

Den 1 juni 2022 trädde ny lagstiftning om miljökrav vid upphandling av vägtransporttjänster i kraft. Lagstiftningen innebär att såväl kollektivtrafiken med buss som de särskilda persontransporterna står inför ett skifte från fordon med förbränningsmotorer till att en andel av fordonen måste vara utsläppsfria. Enligt förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram är målsättningen att gå längre än vad lagen kräver när det gäller utsläppsfria fordon.

Med dagens teknik innebär utsläppsfria fordon i praktiken elfordon. Lagkraven och ambitionerna i förslaget till nytt trafikförsörjningsprogrammet betyder att det kommer att krävas planläggning och genomförande av investeringar i infrastruktur för laddning av elfordon, både i bussdepåer och vid depåer och uppställningsplatser för de specialfordon och taxibilar som används för de särskilda persontransporterna.

Planering för ny infrastruktur behöver på grund av ledtiderna starta tidigt och ta sin utgångspunkt i fastställt trafikförsörjningsprogram, trafikplan och ett inriktningsbeslut för den kommande upphandlingen.

Skifte från fordon med förbränningsmotorer till utsläppsfria fordon innebär också att det tillträdande trafikföretaget behöver nyanskaffa fordon för trafiken. Tidsplanen för upphandling behöver ta höjd för leveranstider för fordon.

Vidare är det angeläget att det innan upphandlingen avslutas blir helt klarlagt vilken trafik som ska bedrivas med utsläppsfria fordon och vilka drivmedel som är tillåtna i övrig trafik, så att det kan prissättas i anbudet. Detta för att undvika att förhandlingar om ej prissatta fordonsbyten måste föras under pågående avtalsperiod.

PROTOKOLL

2.4 Upphandlingsprocessen

Det är av stor betydelse för en lyckad upphandling att det avsätts tillräckligt med tid för de olika stegen i upphandlingsprocessen.

Grovt sett kan upphandlingsprocessen indelas i två skeden – förberedelser för upphandling och genomförandet. Genomförandet tar sin början med annonsering av upphandlingen.

Under genomförandet av upphandlingen behöver tid avsättas för följande steg som i huvudsak följer efter varandra.

- Tid för anbudsgivning, 6 månader inklusive eventuell semesterperiod eller jul- och nyårshelger
- Tid för förhandling (anpassning av trafikomfattning, fordonskrav och slutliga anbud till gällande budgetramar), tilldelningsbeslut och avtalsspärr, 6 månader
- Reservtid för överprövning, 6 månader
- Förberedelsetid inför trafikstart, 12-18 månader beroende på förväntade leveranstider för utsläppsfria fordon och ledtider för infrastrukturåtgärder som åläggs trafikföretagen

En inbjudan att lämna anbud bör alltså offentliggöras 30-36 månader före trafikstart. För en trafikstart i december 2026 betyder det december 23-maj 24, och för en trafikstart i december 2027 betyder det december 24-maj 25.

Innan en inbjudan att lämna anbud kan offentliggöras behöver bland annat nedanstående förberedande aktiviteter genomföras. De kan delvis utföras parallellt.

- Marknadsdialoger
- Framtagning av underlag och beslut om inriktning av upphandlingen
- Framtagning av trafikupplägg för länet (regional busstrafik, närtrafik, tillköp av trafik, skolskjutstrafik) och samordning med avtal för de särskilda persontransporterna
- Framtagning av underlag och beslut om allmän trafikplikt
- Framtagning av upphandlingsdokument

Planering och utbyggnad av infrastruktur som krävs för att uppfylla ställda miljökrav

För att säkerställa framtidens trafikupplägg så behöver kollektivtrafikmyndigheten och dess medlemmar gemensamt forma en plan för depåer och tillhörande infrastruktur. Arbetet med att ta fram och genomföra en sådan plan bör åligga kollektivtrafikmyndigheten att koordinera. Till grund för planläggningen har myndigheten startat en depåutredning. Den beräknas vara klar i maj 2023.

För att säkerställa att infrastruktur för laddning finns där det behövs bör utbyggnad av infrastruktur ske utifrån ett fastställt trafikupplägg.

Teknikutvecklingen på fordonsområdet går snabbt för närvarande och kan komma att innebära att utsläppsfria vätgasdrivna fordon eller vätgas/elhybridfordon kan bli aktuella under den kommande avtalsperioden. Det skulle innebära behov av ny infrastruktur även för vätgas.

2.6 Beslutsprocess

Förberedelserna för upphandling behöver utgå från tydliga förutsättningar när det gäller beslutsordning och finansiering av trafiken.

PROTOKOLL

Vidare bör det säkerställas att knäckfrågor och viktiga vägval i upphandlingen kommer upp tidigt i beslutsprocessen för att undvika tidsnöd längre fram. Utgångspunkten är därför att beslut om upphandlingen tas i två steg.

2.6.1 Steg 1 – Inriktningsbeslut

Inriktningsbeslutet anger ramarna för upphandlingen, pekar ut vissa strategiska frågor och söker ett avgörande i dessa tidigt i processen. Inriktningsbeslutet ska utgå från ett fastställt trafikförsörjningsprogram och lägger grunden för utformning av trafikupplägg och upphandlingsdokumenten (förfrågningsunderlaget).

Inriktningsbeslutet bör bland annat klarlägga

- Upphandlingens mål och tidplan
- Omfattning av den trafik som ska finansieras gemensamt
- Omfattning av eventuella tillköp av trafik
- Vilka huvudmän som uppdrar åt myndigheten att upphandla skolskjutstrafik
- Avtalstid och eventuella optioner
- Val av affärsmodell (incitaments- eller produktionsavtal)
- Inriktning beträffande hur särskilda persontransporter ska samordnas med kollektivtrafiken såväl praktiskt som i avtal
- Indelning av trafiken i avtal
- Vilken trafik som behöver tillgång till infrastruktur för laddning
- Fordonskrav
- Tillåtna bränslen vid sidan av el
- Pris-/ersättningsmodell
- Modell för utvärdering av anbud

2.6.2 Steg 2 – Genomförandebeslut

Genomförandebeslutet innebär ett uppdrag åt myndigheten att genomföra upphandling och ingå avtal om allmän trafik. Genomförandebeslutet kan innehålla eller föregås av ett beslut om allmän trafikplikt. Delar av upphandlings-dokumenterna kan ingå i underlaget för genomförandebeslutet.

3. Myndighetens bedömning

Myndighetens bedömning är att en planering inför nästa avtalsperiod som inriktas mot en trafikstart i december 2027 är att föredra. Skälen är följande.

Förslaget till ny förbundsordning och förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram innebär stora förändringar. Tillsammans lägger de en ny grund för styrning och finansiering av länets kollektivtrafik, samt hur mål formuleras och hur trafiken ska planeras, utformas och utvecklas. Dock är dessa styrdokument ännu ej antagna av medlemmarnas fullmäktige respektive förbundsdirektionen.

Förslaget till ny förbundsordning har tagits fram i bred enighet mellan förra mandatperiodens politiska ledning i regionen och kommuner. Flertalet av kommunalförbundets medlemmar har tydligt uttalat sitt stöd till syftet med de föreslagna förändringarna och några har antagit förslaget i sina fullmäktige.

Det är önskvärt att processen för att revidera förbundsordningen fortsätter och kan slutföras under 2023 och att en ny förbundsordning därmed kan läggas till grund för realisering av ett reviderat trafikförsörjningsprogram och för arbetet med den kommande upphandlingen.

PROTOKOLL

En inriktning mot en trafikstart i december 2026 skulle innebära att förberedelserna för upphandling skulle behöva starta utan dröjsmål och behöva vara klara i december 2026 för att säkerställa en trafikstart i december 2026.

Arbetet skulle behöva bedrivas parallellt med den fortsatta processen för att revidera förbundsordningen och under osäkerhet om vad som faktiskt ska gälla beträffande styrning och finansiering av den trafik som ska upphandlas för den kommande avtalsperioden. Det måste bedömas som klart mindre önskvärt.

Yrkande:

Sara Nylund (S) yrkar att lägga till en att-sats:

att ge förbundsdirektören i uppdrag att förlänga trafikavtalen med optionsåret 2027.

Bifall från Hans Forsberg (C).

Förbundsdirektionen beslutar enligt Sara Nylunds yrkande.

Föredragande:

Charlotta Hellhoff, förbundsdirektör.

Göran Anger, senior rådgivare.

Expedieras till:

Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2022-11-22 Angående tidpunkt för att starta nästa avtalsperiod för den regionala busstrafiken

PROTOKOLL

§ 173. Dataskyddsbud

Förbundsdirektionen beslutar

att utse Christer Näslund som dataskyddsbud för Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län och ersätter därmed Thomas Olsson.

Bakgrund

Enligt artikel 37 i dataskyddsförordningen ska alla offentliga myndigheter så som kommuner och regioner utse ett dataskyddsbud. Ett dataskyddsbuds uppgift är att informera och ge råd till den personuppgiftsansvariga organisationen kring vilka skyldigheter som gäller enligt dataskyddsförordningen. Ombudet ska även bevaka att reglerna följs samt fungera som kontaktperson för Integritetsskyddsmyndigheten.

Myndighetens bedömning

Till följd av att tidigare dataskyddsbud avslutade sin anställning hos Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har Thomas Olsson tillfälligt haft rollen som dataskyddsbud under tiden fram till dess nytt dataskyddsbud kunde utses.

Föredragande:

Thomas Olsson, chef verksamhetsstöd.

Expedieras till:

Förbundets medlemmar
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2022-11-18 Dataskyddsbud

PROTOKOLL

§ 174. Svar på skrivelse angående ökade kostnader för Norrtågstrafiken

Förbundsdirektionen beslutar

att ge förbundsdirektören i uppdrag att skicka redovisat svar på skrivelse angående ökade kostnader för Norrtågstrafiken till Trafikverket.

Bakgrund

Myndigheten har mottagit en skrivelse från Trafikverket gällande ökade kostnader för Norrtågstrafiken. I skrivelsen står att Trafikverket behöver ytterligare skriftligt underlag för att kunna bedöma ersättningsnivån gällande omförhandlat avtal.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

PROTOKOLL

§ 175. Övriga frågor

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga övriga frågor till handlingarna.

Bakgrund

X-linjen

Hans Forsberg meddelar att efter att ha fått möjligheten att delta på webinariet gällande X-linjen är Sundsvall intresserade av att prova detta.

Myndighet hade tagit fram några förslag och Hans ställer frågan vart Sundsvall skulle kunna prova på detta.

Förbundsdirektören säger att responsen var som vi önskade mycket positiv. Vi har några medlemmar som redan anmält sig för detta och det krävs en påse pengar från de medlemmarna. Vi vill testa detta innan nästa upphandling, men vi är samma lilla myndighet och har inte kapacitet att prova det på för många ställen. Kramfors och Timrå var snabba att meddela att de vill göra ett försök med detta. Vi måste ha en utvärdering på hur det ska fungera till nästa upphandling.

Mathias Sundin säger att vi måste börja mynta olika begrepp, vi skulle behöva titta på närtrafik och kalla det här flextrafik. Flextrafik kan man ta in nästan vart som helst, men med olika upplägg. Det skulle kunna vara ett komplement mot den linjelagda trafiken.

Medlemsdialoger 2023

Sara Nylund meddelar att i början på nästa år kommer hon som ny ordförande för direktionen tillsammans med tjänstemän att ha samtal med varje medlem. Nu ska vi samla alla som varit inblandade i olika processer. Ni ska ta med era kommunstyrelseordföranden och även tjänstepersoner som varit med i de olika processerna. Vi vill prata förbundsordning och trafikförsörjningsprogram så vi får processen med trafikförsörjningsprogrammet på plats och därefter förbundsordningen.

Föredragande:

Henrik Sendelbach, ordförande.

§ 176. Sammanträdet avslutas

Ordförande avslutar mötet och önskar alla God Jul och ett Gott Nytt År.

BESLUTSUPPFÖLJNING

Datum
2022-11-09

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Beslutsuppföljning

Ärende	Beslut	Möte	Ansvarig	Status	Tidsplan
Politik					
Direktion					
Mötesform 2023	att kommunalförbundets ordförande i december kallar till sammanträde för den nya förbundsdirektionen i början av januari 2023 och tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i nya förbundsdirektionen längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.	§ 149 2022-10-21	Henrik Sendelbach		
Beredningsgrupp	att utse Per Wahlberg, Henrik Sendelbach, Malin Svanholm och Hans Forsberg till beredningsgrupp för förbundsdirektionen.	§ 216 2019-12-13	Per Wahlberg		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

Revision					
Administration					
Hållplatser på anropsstyrd trafik	att myndigheten får i uppdrag att se över hållplatser på anropsstyrd trafik och lämnar en återrapport till direktionen längre fram,	§ 128 2022-09-29	Mathias Sundin		
Arbetsplats Viskan	att myndigheten återrapporterar om mötet med Ånge kommun och Kriminalvården efter mötet ägt rum.	§ 128 2022-09-29	Mathias Sundin		
Myndighetens behov av förstärkning	att ge förbundsdirektören i uppdrag att se över myndighetens behov av kompetens och förstärkning, att förbundsdirektören återkommer till direktionen med förslag på vilka delar som behöver förstärkas på myndigheten.	§ 82 2022-05-20			
Revidering av förbundsordning	att ge myndigheten i uppdrag att fortsätta ha dialog med medlemmarna om förslaget till förbundsordning.	§ 118 2022-09-29	Charlotta Hellhoff		
Revidering av förbundsordning och samarbetsavtal	att överlämna förslaget till förbundsordning till medlemmarna och hemställa att de i sina respektive fullmäktigeförsamlingar antar densamma.	§ 72 2022-05-20			

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

<p>Revidering av förbundsordning och samarbetsavtal</p>	<p>att under förbundsdirektörens ledning starta och genomföra ett projekt avseende revidering av kommunalförbundets styrdokument och utse länets kommunstyrelseordföranden och regionstyrelseordförande (KSO/RSO) till projektets styrgrupp.</p> <p>att förbundsdirektionens ordförande utses som adjungerad i projektets styrgrupp.</p>	<p>§ 44 2021-04-16</p>	<p>Charlotta Hellhoff</p>		
<p>Förbundsdirektörens uppdrag</p>	<p>att förbundsdirektörens tidigare uppdrag från 2019 förändras och förtydligas i detta beslut,</p> <p>att förbundsdirektören tar fram ett förslag till ny kostnadsfördelningsmodell och är föredragande i kommunstyrelseordförandena/ regionstyrelseordförande (KSO/RSO) gruppen,</p> <p>att kommunstyrelseordförandena/ regionstyrelseordförande (KSO/RSO) gruppen äger uppdraget som myndigheten arbetar efter,</p> <p>att förbundsdirektionen bildar en politisk styrgrupp för arbetet bestående av Per</p>	<p>§ 110 2020-06-23</p>	<p>Charlotta Hellhoff</p>		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	<p>Wahlberg, Malin Svanholm, Stefan Dalin samt Hans Forsberg,</p> <p>att kommunstyrelseordförandena/regionstyrelseordförande (KSO/RSO) gruppens arbete återredovisas kontinuerligt på förbundsdirektionens sammanträden,</p> <p>att godkänna rapporten om förbundsdirektörens uppdrag,</p> <p>att förklara paragrafen omedelbart justerad.</p>				
Marknad					
Internkontroll					
Internkontroll 2022	<p>att utföra internkontroll på återhämtningsgraden av biljettintäkter till budgeterad nivå vid återlagda reserestriktioner från FHM och RVN och vid fortsatt distansarbete hos många arbetsgivare i länet,</p> <p>att utföra internkontroll av effekterna av låg processdokumentation vid ofullständig processkänedom,</p> <p>att internkontrollen kopplat till processer främst kommer att innefatta processer inom ekonomi, IT samt även till viss del trafik,</p>	<p>§ 172 2021-12-15</p>	Thomas Olsson	Återredovisning av internkontroll för 2022 till förbundsdirektionens första sammanträde 2023.	

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att uppdra till förbundsdirektören att återredovisa resultatet av internkontrollpunkterna ovan till förbundsdirektionens första sammanträde 2023.				
Ekonomi					
Trafik					
Biljettsamverkan					
Trafikförändringar					
Upphandling					
Strategi					
Mål- och resursplan					
Taxor					
Pris- och produktutbud	att myndigheten får i uppdrag att under 2023 se över pris- och produktutbudet.	§ 117 2022-09-29	Charlotta Hellhoff		
Utvärdering Flex 10/30	att produkten Flex 10/30, i dess nuvarande form, kvarstår i biljettsortimentet till dess att den	§ 144 2022-10-21	Charlotta Hellhoff		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	planerade pris och produktutredning har genomförts.				
Prisjustering av kommunalförbundets reseprodukter	<p>att utifrån en marknadsmässig bedömning beslutas</p> <p>att frångå tidigare beslut om prishöjning enligt indexkorg och i stället genomföra en generell prishöjning på samtliga produkter om 5%,</p> <p>att periodkort län, samtliga Flex 10/30 produkter och Härnösandskortet vuxen undantas från prishöjningar,</p> <p>att grundpriset på enkelbiljetter för relationer upp till 22 kilometer höjs med tre kronor i stället för med 5% enligt matris i underlaget.</p>	§ 148 2022-10-21	Charlotta Hellhoff		
Ändrat produktutbud inom Västernorrlands län	<p>att utifrån en marknadsmässig bedömning beslutas</p> <p>att reskassan som idag ger 10 % rabatt på enkelbiljetter inom länet ska avvecklas – i två steg enligt nedan – senast i samband med att vi byter system,</p> <p>att ett 10-resorskort som ger 10 % rabatt införs på reskort och i Din Tours</p>	§ 147 2022-10-21	Charlotta Hellhoff		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	<p>app som ett rabatterat alternativ till reskassan. 10-resorskortet gäller på Din Turs linjelagda busstrafik inom länet,</p> <p>att fördelningen av intäkterna från 10-resorskortet i appen fördelas utifrån procentuellt resande på linje och tur.</p>				
<p>Avsteg från beslutad hantering av Norrlandsresans taxa</p>	<p>att utifrån en marknadsmässig bedömning beslutas</p> <p>att principen med att basera en prishöjning på föregående års indexutveckling frångås tillfälligt. Förslaget är att prishöjningen inför årsskiftet 2023 i Norrlandsresans taxa begränsas till 5 %,</p> <p>att reskassan som idag ger 15 % rabatt på Norrlandsresans biljetter ska avvecklas – i två steg enligt nedan – senast i samband med att vi byter system,</p> <p>att tills vidare ska ett 10-resorskort som ger 10 % rabatt införas på Norrlandsresan som ett rabatterat alternativ att marknadsföra för resa över länsgräns.</p>	<p>§ 146 2022-10-21</p>	<p>Charlotta Hellhoff</p>		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

Subventionerade produkter					
Regionalt trafikförsörjningsprogram					
Trafikförsörjningsprogram	<u>att</u> ge förbundsdirektören i uppdrag att påbörja framtagandet av ett nytt trafikförsörjningsprogram.	§ 97 2021-06-21	Charlotta Hellhoff		
Bolag					
Bussgods i Västernorrland AB					
Bussgods i Västernorrland AB	<u>att</u> utse Paul Höglund, Stefan Dalin, Hans Forsberg och Henrik Sendelbach till arbetsgrupp inför fusionen med Bussgods i Norr.	§ 143 2022-10-21	Anders Mjårdsjö, projektledare		
Bussgods i Västernorrland AB	<u>att</u> för Region Västernorrland påtala behovet och vikten från samtliga medlemmar av att komma framåt i frågan gällande fusionen med Bussgods i Norr. <u>att</u> ovanstående paragraf direktjusteras.	§ 83 2022-05-20			
Bussgods i Västernorrland AB	<u>att</u> ersättningen för projektledaren utgör 45 % arvode (32 175 kr), utöver ordförandearvodet. Ersättningen utgår som längst till 2022-12-31 eller fram tills dess fusionsarbetet är klart, <u>att</u> projektledaren ansvarar för planering och genomförande av projektet och förfogar över bolagets ledning som stöd för dess	§ 55 2022-04-11			

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	<p>arbete. Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands ledning förväntas bistå med råd och stöd och projektledaren ska på begäran avrapportera pågående arbete med projektet till Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands direktion och löpande informera direktionens ordförande samt förbundsdirektör</p>				
<p>Bussgods i Västernorrland AB</p>	<p>att uppdra till Anders Mjärdsjö, Maria Lärkfors och Henrik Sendelbach att utreda möjligheten att bilda en ekonomisk förening för de medlemmar som önskar kvarstå som ägare av Bussgods samt</p> <p>att utreda möjligheterna för den ekonomiska föreningen att överföra ägandet av bussgods samt</p> <p>att utreda möjligheten för den ekonomiska föreningen att köpa en tredjedel av aktierna i Bussgods i Norr,</p> <p>att i slutet av januari 2022 ha ett extra sammanträde i förbundsdirektionen för att kunna ta ställning till frågan om Bussgods framtid.</p>	<p>§ 175</p> <p>2021-12-15</p>	Per Wahlberg		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

Bussgods i Västernorrland AB	att ge förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en skrivelse (som inkluderar en risk- och konsekvensanalys) att skicka till regionen, för att få en dialog kring fortsatt hantering av Bussgods i Västernorrland AB. Skrivelsen ska även tillställas direktionen och övriga medlemmar.	§ 127 2021-09-29	Charlotta Hellhoff		
Norrtåg AB					
Västernorrlands läns Trafik AB					
AB Transitio					
Svensk Kollektivtrafik					
Sobona					
Övrigt					

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

Delegationsbeslut färdtjänst Timrå, Ånge och Kramfors

Diarienummer	Inkommen	Beslutsdatum	Typ av ärende	Beslut	Handläggare	Notering	Avsändare/Sökande
							Förvaras hos färdtjänsthandläggaren
Färdtjänsthandläggning Timrå							
T 22-103	2022-07-08	2022-10-24	FT	Bifall	TN		"
T 22-122	2022-08-29	2022-10-18	FT + utredn S-vall	Avslag	AC		"
T 22-132	2022-09-12	2022-10-13	FT	Bifall	TN		"
T 22-133	2022-09-12	2022-10-12	FT	Bifall	AC		"
T 22-141	2022-09-28	2022-10-06	FT+leds	Bifall	TN		"
T 22-142	2022-10-03	2022-10-10	Förl FT	Bifall	JE		"
T 22-143	2022-10-04	2022-10-18	FT	Bifall	AC		"
T 22-144	2022-10-04	2022-10-17	FT+MU	Bifall	JE		"
T 22-145	2022-10-05	2022-10-17	Förl FT+Ledsagare	Bifall	JE		"
T 22-146	2022-10-06	2022-10-25	FT	Bifall	TN		"
T 22-147	2022-10-10	2022-10-17	FT, leds + intyg sjukresa	Bifall	JE		"
T 22-148	2022-10-11	2022-10-24	FT+MU	Bifall	JE		"
T 22-149	2022-10-13	2022-10-18	FT	Bifall	AC		"
T 22-150	2022-10-18	2022-10-27	FT	Bifall	TN		"
T 22-151	2022-10-18	2022-10-27	FT+MU	Bifall	TN		"
T 22-152	2022-10-24	2022-10-24	Förl FT+intyg	Bifall	JE		"
T 22-153	2022-10-24	2022-11-07	FT+MU	Bifall	JE		"
T 22-154	2022-10-24	2022-11-03	FT+MU	Bifall Hpl	TN	Beviljas till/från hållplats	"
T 22-155	2022-10-24	2022-10-24	FT	Bifall	JE		"
T 22-157	2022-10-27	2022-11-07	Förl FT+MU	Bifall	JE		"
T 22-158	2022-10-31	2022-11-08	Förl FT	Bifall	TN		"
T 22-159	2022-11-02	2022-11-02	Förl FT+arb.resor	Bifall	TN		"
T 22-160	2022-11-02	2022-11-07	Förl FT	Bifall	JE		"
T 22-161	2022-11-02	2022-11-02	Förl FT	Bifall	TN	S1+ensamåkning+2 ledsagare	"
T 22-162	2022-11-02	2022-11-08	Förl FT+arb.resor	Bifall	TN		"
T 22-163	2022-11-03	2022-11-09	FT	Bifall	TN		"
T 22-165	2022-11-08	2022-11-09	FT+Arbetsresor	Bifall	TN		"
T 22-166	2022-11-09	2022-11-16	Förl FT	Bifall	TN		"

T 22-167	2022-11-09	2022-11-16	RF höga kusten hotell	Bifall	TN	S1+ensamåkning+2 ledsagare	"
T 22-168	2022-11-09	2022-11-15	RF Tyresö	Bifall TÅG	TN	ansl.taxi, 4 FT annan kommun sthlm	"
T 22-169	2022-11-10	2022-11-17	FT+MU	Bifall	TN		"
T 22-170	2022-11-11	2022-11-18	Förl FT	Bifall	TN		"
T 22-171	2022-11-14	2022-11-14	Ändring av bef tillstånd	Bifall	JE	Ensamåkning	"
T 22-172	2022-11-14	2022-11-22	Förl FT	Bifall	TN		"
T 22-173	2022-11-14	2022-11-22	Förl FT	Bifall	TN		"
T 22-174	2022-11-14	2022-11-21	Förl FT+ställföreträdars	Bifall	JE		"
T 22-176	2022-11-18	2022-11-23	FT+MU	Bifall	TN		"
	2022-11-10	2022-11-10	FT annan kommun	Bifall	AC	2 biljetter Sthlm	"
	2022-11-10	2022-11-10	FT annan kommun	Bifall	AC	2 biljetter Sthlm	"

Färdtjänsthandläggning Ånge

A 22-099	2022-09-06	2022-10-05	FT	Bifall	TN		"
	2022-10-06	2022-10-06	FT annan kommun	Bifall	TN	221231	"
A 22-107	2022-09-29	2022-10-10	Förl FT	Bifall	JE		"
A 22-108	2022-10-03	2022-10-10	RF Hennan	Bifall	AC		"
A 22-109	2022-10-03	2022-10-10	RF Östersund	Bifall	AC		"
A 22-110	2022-10-10	2022-10-12	RF Birsta	Bifall	AC		"
A 22-111	2022-10-10	2022-10-12	RF Birsta	Bifall	AC	S1+2 leds.	"
A 22-112	2022-10-10	2022-10-12	RF Birsta	Bifall	AC	S1+1 leds.	"
A 22-114	2022-10-12	2022-10-12	RF Sundsvall	Bifall	AC	S1+2 leds.	"
A 22-113	2022-10-10	2022-10-13	leds+MU	Avslag	TN	Ledsagare	"
A 22-063	2022-06-13	2022-10-17	FT	Bifall	TN		"
A 22-078	2022-07-08	2022-10-17	FT+leds	Bifall	TN		"
A 22-117	2022-10-27	2022-10-28	FT	Bifall	TN		"
A 22-115	2022-10-24	2022-10-31	FT+MU	Bifall	TN		"
A 22-119	2022-11-01	2022-11-02	RF Umeå	Bifall	TN	TÅG+Ledsagare	"
A 22-116	2022-10-27	2022-11-07	FT+leds	Bifall	JE		"
A 22-118	2022-10-31	2022-11-07	FT+MU	Bifall	TN		"
A 22-118	2022-10-31	2022-11-07	Ledsagare	Avslag	TN		"
A 22-122	2022-11-07	2022-11-14	FT	Bifall	JE		"
A 22-123	2022-11-09	2022-11-14	Förl FT+Ledsagare	Bifall	JE		"
A 22-124	2022-11-09	2022-11-14	Ledsagare	Bifall	JE		"

A 22-125	2022-11-10	2022-11-15	RF Revsund	Bifall	TN	S1	"
A 22-121	2022-11-07	2022-11-23	FT	Bifall	TN		"
Färdtjänsthandläggning Kramfors							
	2022-10-03	2022-10-03	FT annan kommun	Bifall	TN	2 biljetter Uppsala	"
K 22-162	2022-09-21	2022-10-04	FT+Ledsagare	Bifall	TN		"
	2022-10-05	2022-10-05	FT annan kommun	Bifall	TN	10 biljetter Helsingborg	"
K 22-169	2022-10-05	2022-10-05	FT+MU	Bifall	TN	Arb resor Härnösand	"
K 22-167	2022-10-03	2022-10-10	RF Bräcke	Bifall	JE	Taxi	"
K 22-173	2022-10-11	2022-10-13	RF+reg utdrag ställföreträdare	Bifall	TN		"
K 22-165	2022-09-28	2022-10-17	Förl FT	Bifall	TN		"
K 22-172	2022-10-10	2022-10-19	RF Karlstad	Bifall	TN	Tåg + Taxi	"
K 22-176	2022-10-12	2022-10-19	RF Timrå	Bifall	AC		"
K 22-177	2022-10-17	2022-10-19	FT+leds	Bifall	AC		"
K 22-139	2022-07-27	2022-10-24	FT	Bifall	TN		"
K 22-174	2022-10-11	2022-10-24	Förl FT	Bifall	JE		"
K 22-170	2022-10-06	2022-10-26	FT+anteckning	Bifall	AC		"
K 22-175	2022-10-12	2022-10-26	FT+demensutr	Bifall	AC		"
	2022-10-26	2022-10-26	FT annan kommun	Bifall	AC	2 biljetter Stockholm	"
	2022-10-26	2022-10-26	FT annan kommun	Bifall	AC	2 biljetter Stockholm	"
K 22-186	2022-10-27	2022-10-27	Förl FT	Bifall	TN		"
K 22-178	2022-10-19	2022-10-28	FT	Bifall	TN		"
K 22-178	2022-10-19	2022-10-28	Ledsagare	Avslag	TN		"
K 22-179	2022-10-24	2022-10-31	FT+MU	Bifall	TN		"
K 22-181	2022-10-24	2022-10-31	FT	Bifall	TN		"
K 22-182	2022-10-24	2022-10-31	RF Österbybruk	Bifall	JE	Taxi	"
K 22-171	2022-10-07	2022-11-01	FT+MU	Avslag	TN	Synpunkter uts 221026, oss tillhanda senast 221111	"
K 22-183	2022-10-24	2022-11-01	RF Sandarne	Avslag	TN		"
K 22-184	2022-10-25	2022-11-02	FT	Bifall	TN		"
	2022-11-03	2022-11-03	FT annan kommun	Bifall	TN	6 biljetter Nässjö, 4 biljetter stockholm	"
K 22-187	2022-10-31	2022-11-07	Förl FT+MU	Bifall	JE		"
K 22-189	2022-11-07	2022-11-10	FT+MU	Bifall	AC		"
K 22-190	2022-11-07	2022-11-11	FT+MU	Bifall	AC		"

K 22-191	2022-11-08	2022-11-14	FT+LU+ställföretr.skap	Bifall	JE	"
K 22-192	2022-11-11	2022-11-17	FT+anteckn från Hc Höga Kuste	Bifall	TN	"
K 22-192	2022-11-11	2022-11-17	Ledsagare	Avslag	TN	"
K 22-195	2022-11-15	2022-11-21	FT+leds	Bifall	JE	"
K 22-196	2022-11-15	2022-11-21	Förl FT	Bifall	JE	"
K 22-197	2022-11-15	2022-11-21	FT,arbetsresor+ställföreträdars	Bifall	JE	"
K 22-202	2022-11-21	2022-11-21	FT	Bifall	JE	"
K 22-188	2022-11-01	2022-11-23	FT	Bifall	TN	"
K 22-198	2022-11-16	2022-11-23	FT	Bifall	TN	"
K 22-199	2022-11-17	2022-11-23	FT+MU	Bifall	TN	"

FT = Färdtjänst

RF = Riksfärdtjänst

LU = Läkarutlåtande

MU = Medicinskt utlåtande

DELEGATIONSBeslut

Datum
2022-11-29

Diariennr
22/00117

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum	Beslutande	Rubrik	Beslut	Beslut enligt delegationsordningspunkt *	Kommentar	Diarienummer
2022-10-06	Förbundsdirektör	Tillsvidareanställning	Affärsutvecklare	24	Nyanställning från 2023-01-30	Finns i personalakt
2022-10-25	Förbundsdirektör	Remissyttrande	Remissvar ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter	5		22/00463-3
2022-10-26	Förbundsdirektör	Remissyttrande	Remissvar samrådshandlingar väg 684, Centrumåtgärder Söråker	5		21/00319-6
2022-11-02	Förbundsdirektör	Remissyttrande	Remissvar regionalt trafikförsörjningsprogram Norrbotten	5		22/00510-2

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriegatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

DELEGATIONSBeslut

Delegationsordning beslutad 2020-02-26	* Beslut enligt delegationsordningspunkt	Återredovisas ej
Myndighetsutövning		
Befullmäktigande av ombud att föra kommunalförbundets talan inför domstol och andra myndigheter	1	
Avvisning av för sent inkommet överklagande. 24§ förvaltningslag (1986:223)	2	
Besluta i ärenden om utlämnande av allmän handling. Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	3	X
Omprövning av beslut. Förvaltningslag (1986:223)	4	
Yttrande över remisser	5	
Övriga yttranden	6	
Gallring av handlingar	7	X
Myndighetsbeslut om färdtjänst och riksfärdtjänst	8	Redovisas särskilt
Beslut om trafikändringar, inom ramen för Trafikförsörjningsprogrammet, till en nettokostnad på 5 basbelopp/år under förutsättning att berörda medlemmar godkänt finansiering	9	
Ekonomiärenden		
Omprioriteringar inom fastställd ram under budgetåret	10	
Ingående av leasingavtal inom budget	11	X
Avyttra gamla eller uttrangerade inventarier eller andra kommunalförbundet tillhörande föremål	12	X
- högst 2 prisbasbelopp		
- mer än 2 prisbasbelopp		
Beslutsattestering	13	X
Attester av löner och ersättningar till förtroendevalda	14	X
Upphandling och inköp		
Tecknande av ramavtal	15	X
Antagande av anbud avseende upphandling av varor och tjänster inom beslutad budget	16	X
Utbildning, tjänsteresor, konferenser mm.		
Förtroendevaldas deltagande i kurs, konferens eller utlandsresa	17	
Investeringar		
Beslut om ianspråktagande av medel för investeringar inom fastställd plan och budget	18	X
Representation		
Representation och externa uppvaktningar	19	
- högst 2 500 kronor ordförande		X
- högst 20 000 kronor per tillfälle		X
- högst 6 000 kronor per tillfälle		X
H/R		
Anställning av förbundsdirektör	20	
Avskiljande av förbundsdirektör från sin tjänst		
Genomför årliga medarbetarsamtal med förbundsdirektör		
Genomför årliga lönedialoger och fastställer årlig löneutveckling för förbundsdirektör		
Beslutar om övriga löneförmåner för förbundsdirektör		
Anställning av chefer inom myndigheten, förutom FDir		
Personalärenden		
Inrätta/dra in befattningar	21	
Återbesättande av ledig befattning	22	
Omplacera	23	
Tillsvidareanställning inkl. lönesättning samt förkortning av uppsägningstid		
Annan personal än förbundsdirektör inom ramen för budget	24	

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

DELEGATIONSBESLUT

Vikarier	25	
Uppsägning/avsked/disciplinpåföljd		
Disciplinpåföljd för övriga medarbetare än förbundsdirektören	26	
Tjänstledighet, semester, kompensationsledighet		
Tjänstledighet förbundsdirektör	27	
Semester förbundsdirektör	28	X
Tjänstledighet och semester	29	X
Beviljande föräldraledighet	30	X
Pensioner och andra ersättningar (alla personalkategorier)		
Beslut om särskild avtalspension förbundsdirektör	31	
Beslut om särskild avtalspension övrig personal	32	
Kollektivavtal		
Förhandla enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt samt att med bindande verkan träffa kollektivavtal	33	X
Arbetsmiljö		
Organisera och fatta beslut rörande arbetsmiljöarbetet	34	X

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

 Camilla Norberg
 070-231 83 20

 Datum
 2022-11-30

Typ av handling	Avsändare	Datum	Diarienummer	Ankomstdatum
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Funktionsrätt i Västernorrland	2022-10-10	21/00347-17	2022-10-10
Anteckningar ägarrådsmöte	AB Transitio	2022-09-15	22/00115-2	2022-10-13
Protokollsutdrag Sammanställning av yttranden över remiss Trafikanalys Birsta handelsområde	Nämnden för hållbar utveckling	2022-10-05	22/00103-5	2022-10-17
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Synskadades riksförbund (SRF)	2022-10-17	21/00347-18	2022-10-17
Protokollsutdrag Nämnden för hållbar utveckling 2022-10-05 Remiss Trafikverkets redovisning av regeringsuppdrag_ Ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter	Nämnden för hållbar utveckling	2022-10-05	22/00463-2	2022-10-18
Protokollsutdrag Yttrande över kommunalförbundets förslag till ny förbundsordning och samarbetsavtal mellan medlemmarna	Nämnden för hållbar utveckling	2022-10-05	21/00232-33	2022-10-18
Protokollsutdrag remissvar Regionalt Trafikförsörjningsprogram	Regionala utvecklingsnämnden Region Jämtland Härjedalen	2022-10-18	21/00347-21	2022-10-20
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Höga Kusten Destinationsutveckling	2022-10-24	21/00347-23	2022-10-24
Styrelseprotokoll	Norrtåg AB	2022-10-04	22/00132-11	2022-10-24

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

 Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

 Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

 Org. nr:
 222000-2923

 Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Revisorernas bedömning av delårsrapport per 2022-08-31	Förbundets revisorer	2022-10-24	22/00469-3	2022-10-24
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Sveriges pensionärsförbunds distriktsstyrelse (SPF)	2022-10-25	21/00347-25	2022-10-25
Remissvar trafikförsörjningsprogram	SJ	2022-10-25	21/00347-26	2022-10-25
Protokollsutdrag remissvar trafikförsörjningsprogram	Region Västerbotten	2022-10-13	21/00347-29	2022-10-27
Konstituerande styrelseprotokoll	AB Transitio	2022-10-20	22/00091-4	2022-10-31
Styrelseprotokoll	Bussgods i Västernorrland AB	2022-10-26	22/00172-7	2022-11-01
Protokoll extra bolagsstämma	Västernorrlands läns Trafik AB	2022-10-17	22/00308-4	2022-11-01
Protokollsutdrag valärenden	Regionfullmäktige	2022-10-18	18/00742-16	2022-11-01
Protokollsutdrag valärenden ledamöter direktionen 2023-2026	Ånge kommunfullmäktige	2022-10-31	22/00531-1	2022-11-03
Protokollsutdrag Revidering av förbundsordning och samarbetsavtal	Timrå kommunfullmäktige	2022-10-31	21/00232-34	2022-11-08
Protokollsutdrag remissvar trafikförsörjningsprogram	Härnösands kommunstyrelse	2022-11-01	21/00347-31	2022-11-08
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Sollefteå kommun	2022-11-08	21/00347-33	2022-11-10
Protokollsutdrag Revidering av förbundsordning och samarbetsavtal	Sundsvalls kommunfullmäktige	2022-10-31	21/00232-35	2022-11-11

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Protokollsutdrag remissvar trafikförsörjningsprogram	Timrå kommunstyrelse	2022-11-08	21/00347-35	2022-11-11
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Kommunal Mellersta Norrland	2022-11-14	21/00347-36	2022-11-14
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Sametinget	2022-11-14	21/00347-37	2022-11-14
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Höga Kusten Turism AB	2022-11-14	21/00347-38	2022-11-14
Protokollsutdrag remissvar trafikförsörjningsprogram	Sundsvalls kommunstyrelse	2022-11-14	21/00347-43	2022-11-14
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Länstrafiken Norrbotten	2022-11-14	21/00347-44	2022-11-14
Remissvar trafikförsörjningsprogram	PRO City i Sundsvall	2022-11-15	21/00347-47	2022-11-15
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Mittuniversitetet	2022-11-15	21/00347-49	2022-11-15
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Trafikverket	2022-11-15	21/00347-51	2022-11-15
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Länsstyrelsen Västernorrland	2022-11-16	21/00347-53	2022-11-16
Protokollsutdrag Trafikförändringsförslag linje 120 efter svar från KTM	Timrå kommunstyrelse	2022-11-08	22/00416-4	2022-11-18
Protokollsutdrag sammanträdesdagar 2023	Sundsvalls kommunstyrelse	2022-11-14	22/00561-1	2022-11-21
Remissvar trafikförsörjningsprogram	Regionala Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten	2022-11-22	21/00347-56	2022-11-22

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Protokollsutdrag Remissvar trafikförsörjningsprogram	Ånge kommunstyrelse	2022-11-23	21/00347-60	2022-11-23
Framställan subventionerade ungdomskort	Örnsköldsviks kommun	2022-11-28	22/00574-1	2022-11-25
Begäran om utökat antal biljetterminaler	Sollefteå kommun	2022-11-15	22/00576-1	2022-11-29
Styrelseprotokoll	Norrtåg AB	2022-11-11	22/00132-12	2022-11-29
Protokollsutdrag Remissvar trafikförsörjningsprogram	Region Västernorrland Nämnden för hållbar utveckling	2022-11-22	21/00347-63	2022-11-30
Protokollsutdrag Finansiering av utredning av förutsättningarna på övre Ådalsbanan	Region Västernorrland Nämnden för hållbar utveckling	2022-11-22	22/00579-1	2022-11-30

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING**Handläggare:**
Sofia Moberg, trafikstrateg**Datum**
2022-11-23**Diariernr**
21/00347**Sammanställning av remissvar för Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västernorrlands län 2023-2030****1. Bakgrund**

Arbetet med att ta fram ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram påbörjades i november 2021. Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har ansvarat för arbetet men har även involverat andra företag och organisationer. Dialoger, workshops och samråd har genomförts under perioden november 2021 – juni 2022. Mer information om processen finns i bilaga 7-Processbeskrivning till Trafikförsörjningsprogrammet.

2. Remissförfarandet

Remissförfarandet utvecklades succesivt utifrån de inspel som mötena bidrog med. Efter sista samrådsmötet med näringslivet i juni utformades den remissversion som skickades ut den 15 augusti med inbjudan att inkomma med synpunkter till 48 organisatorer och företag. Remisstiden sattes till perioden 15 november. I bilaga 1 finns en redovisning på de organisationer som har bidragit och varit delaktiga i framtagandet av remissförfarandet samt de instanser som har fått möjlighet att lämna in synpunkter.

Kommunalförbundet har bearbetat alla inkomna synpunkter och förslag till förändringar av trafikförsörjningsprogrammet och redovisar i samrådsredogörelsen en sammanställning av de synpunkter som inkommit.

Huvuddokumentet är färdiga förslaget till slutversion. Dokumentets åtta bilagor är fortsatt ett arbetsmaterial där det kvarstår vissa justeringar och kompletteringar. Den slutliga versionen av bilagorna föreslås bli antagna på möte i Din Turs direktion i början av 2023.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län**Postadress:**
Box 143
841 22 Ånge**Besöksadress:**
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors**Telefon:** 0775-50 77 70**Org. nr:**
222000-2923**Webb/e-post:**
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

3. Remissvar

Totalt 24 remissvar har inkommit. Dessa redovisas nedan i bokstavsordning. I de fall synpunkter har lämnats så finns även en återkoppling från Kommunalförbundet. I slutet av dokumentet finns en sammanställning av respektive dokumentets inarbetande justeringar.

Funktionsrätt Västernorrland

Funktionsrätt Västernorrland lyfter följande punkter i sitt remissvar:

- Ett stort och gediget material som bör brytas ner i flera delmål.
- Ansvarsfördelningen bör tydligt framgå så att brukare/patienter vet vem de ska vända sig till.
- Ökad tillgänglighet bör ske i bred samverkan med kontinuerliga dialoger.
- Hur sker implementeringen av Hela-resan-perspektivet? Bör tydligare framgå vem som har ansvaret som utövare och en uppföljning för att resenären ska känna sig trygg.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

KTM avser att revidera strukturen av mål och resursplan utifrån det förslag till trafikförsörjningsprogram som är presenterat vilket organisationens aktiviteter och verksamhetsplan för kommande år kommer att utgå från trafikförsörjningsprogrammets mål och brytas ner i olika aktiviteter och delmål. Vidare avser KTM att återinföra de brukarråd med plan på att träffa funktionsorganisationerna i Västernorrland två gånger per år för samverkan kopplat till tillgänglighet.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Ansvarsfördelning
- Bred samverkan och kontinuerliga dialoger

Härnösands kommun

Sammanfattningsvis har följande remissvar lämnades av Härnösands kommun där även HEMAB har lämnat yttrande:

- Övergripande mål om marknadsandelen som kollektivtrafiken bör ha 2030.
- Enklare beskrivning av kombinerad mobilitet.
- Målvärde för nuläge och till 2030 bör skrivas ut i dokumentet.
- Roller och ansvar får gärna beskrivas närmare.
- Fritidsresor bör prioriteras högre med hjälp av ekonomiska resurser och aktörssamverkan.
- Beskrivning gällande trafikplanen gör det svårt att få en klar bild över hur en enskild medlem ska kunna köpa till billigare eller mer omfattande trafik i de fall kostnadsfördelningsmodellen tillämpas för all trafik i länet.
- I förslaget till förbundsordning finns ingen beskrivning av trafikprinciper.
- Tveksam till de förslag om att fordonskontrollerna överlämnas till trafikoperatören.
- Depåer som ägs av det allmänna och hyrs ut till trafikoperatörer är att föredra, detta torde öppna möjligheten för fler aktörer att lämna anbud på trafik samt skapa förutsättningar att tillskapa den infrastruktur som behövs för olika drivmedel. Dock finns det tidsmässiga

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

hinder att genomföra en sådan förändring till nästa trafikupphandling. Frågan bör skyndsamt hanteras.

- Kommunen tillsammans med HEMAB ställer sig kritiska till användningen av kraven och definitionerna i målsättningen för kollektivtrafiken enligt Cien Vehicle Directive då kravet fokuserar på utsläppen från avgasröret utan hänsyn till den faktiska klimatpåverkan som ett drivmedel har under sin livstid. Utifrån nuvarande skrivning diskvalificeras biogasen och KTM rekommenderas att ändra skrivningar som erkänner biogas som ett långsiktigt hållbart bränslealternativ.
- Persontrafik på Övre Ådalsbanan under mandatperioden och heltrafik på linjer som trafikerar viktiga knutpunkter i Höga kusten.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Ett övergripande mål avseende marknadsandel finns i bilaga 6 och en tydligare beskrivning av kombinerad mobilitet i bilaga 3. Målvärden och indikatorerna har vi valt att lägga i en bilaga för att hålla huvuddokumentet av programmet kort och koncist.

Gällande roller och ansvar hänvisar KTM till punkt 8.1 i huvuddokumentet samt att en närmare beskrivning inte kommer kunna göras fören en ny förbundsordning är på plats.

De prioriteringar som har gjorts av resenärer i trafikförsörjningsprogrammet är grundat på resultat av de dialoger som först under processen i framtagandet av trafikförsörjningsprogrammet.

Parallellt med framtagandet av trafikförsörjningsprogrammet har förslag på en ny förbundsordning med en ny kostnadsfördelningsmodell arbetas fram som avser att hantera tillköp av trafik. Ett politiskt beslut fattades även att inte ta med trafikprinciperna i förbundsordningen.

Inga beslut är tagna om att lämna över ansvaret av fordonskontroller till trafikoperatörerna, framtida arbetssätt måste fortsatt utredas.

KTM avser att under början på 2023 påbörja arbetet med en depåutredning inför kommande trafikupphandling som är ett arbete som bör ske i nära samverkan med förbundets medlemmar.

Gällande framtidens drivmedel går såväl fordonsutvecklingen som politiska beslut tydligt mot nollemissionstrafik. I de dialoger som genomförts har majoriteten av förbundets medlemmar ställt sig bakom denna inriktning.

KTM tar med sig synpunkten om persontrafik på övre Ådalsbanan till Norrtåg för att hanteras inom ramen för tågstrategin.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Behoven och utmaningarna
- Insatser för beteendeförändringar
- Sociala barriärer i behov av att vägas in
- Om formulerat till inriktningsmål
- Aktörer som Din Tur samverkar med
- Regionala infrastrukturplanen som ett dokument att förhålla sig till

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Länets hållplatser som större målpunkter
- Trafikprinciper och trafikeringsprinciper
- Trafikutbud på parallella sträckor
- Elförsörjningen av HPL på statligt vägnät
- Statlig medfinansiering

Höga Kusten Destinationsutveckling

Följande remissvar lämnades av Höga Kusten Destinationsutveckling:

- Besöksnäringens perspektivet måste genomsyra alla delar av dokumentet.
- Besöks- och fritidsresor bör inte ha lägre prioritet än arbetsresor.
- Ändra indikatorn från ”pendling till kommunhuvudort” till ”pendling till arbetsplats”.
- Beskriv hur kollektivtrafiken ska kunna ta med cykel, skidor och bagage.
- Lyfta fram tågtrafik mellan Östersund-Umeå.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Programmet anger att samverkan med näringslivet ska utvecklas för att bidra till länets utveckling. Nuvarande prioritering av restyper utgår från de dialoger som genomförts i framtagandet av programmet. Beskrivning om hur kollektivtrafiken ska hantera bagage som tillkommer vid olika typer av exempelvis fritidsresor avses att hanteras i den marknadsplan som KTM kommer att arbeta fram under 2023.

Ändring av indikatorn till ”pendling till arbetsplats” kommer ej göras då KTM ser svårigheter med att följa upp denna indikator. Föreslagen indikator vidhålls.

Angående tågtrafik på övre Ådalsbanan har Kommunalförbundets medlemmar inte enats om inriktningen i denna fråga varav den hänvisas till pågående tågstrategi.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Indikatorerna
- Hur kombinerad mobilitet ska utvecklas
- Resurs och finansiella förutsättningar
- Säsongsanpassad kollektivtrafik
- Kopplingar mellan trafikslag

Höga Kusten Turism

Höga Kusten Turism har lämnat följande remissvar:

- Besöks- och fritidsresor bör inte ha lägre prioritet än arbetsresor.
- Hur mäts besökarens betyg på kollektivtrafiken?
- Behov av mer trafik i Höga Kusten områden.
- Lyfta vikten av trafik mellan Östersund-Umeå.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Nuvarande prioritering av restyper utgår från de dialoger som genomförts i framtagandet av

---

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

programmet. Avseende att mäta besökarens betyg på kollektivtrafiken avser KTM att hantera detta i en kommande marknadsplan som planeras att tas fram under 2023. Vidare kommer genomlysning av trafik ske utifrån föreslagna principer tillsammans med förbundets medlemmar varav behovet av trafik till Höga kusten kommer att hanteras.

Angående tågtrafik på övre Ådalsbanan har Kommunalförbundets medlemmar inte enats om inriktningen i denna fråga varav den hänvisas till pågående tågstrategi.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Beskrivning av mobilitetslösningar
- Finansiella förutsättningar
- Säsongsanpassad kollektivtrafik
- Kollektivtrafik till större evenemang
- Marknadsföring av anropsstyrd trafik
- Koppling mellan trafikslag
- Information på fler språk

Kommunal

Kommunal lyfter att mer tid i tidtabellen behöver prioriteras för att möjliggöra byten. Att utföra kollektivtrafiken i egen regi bör utredas samt behöver KTM se över alternativa betalningsformer som ersätter dagens dyrbara och tidskrävande visering.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

I de dialoger som genomförts i framtagandet av trafikförsörjningsprogrammet har inte nolltaxa lyfts som ett realistiskt alternativ. Vidare har inte heller att bedriva trafik i egen regi diskuterats som ett alternativ av prioritet.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Tydligare plan för framkomlighet

Kramfors kommun

Kramfors kommun lämnar följande svar i sitt remissutlåtande:

- Målsättningarna som anges är rimliga men det är viktigt att de utbud som föreslås för framtiden matchar målsättningarna.
- De insatsområden som förespråkas för Kramfors kommun är i sammanhanget små och nya utbudet innebär färre och försämrade avgångar.
- Linje 50 saknas i principutbudet. Kommunen önskar att dagens buss- och tågutbud bibehålls på nuvarande nivå.
- Ambitionshöjningarna bör innebära:
  - Persontrafik på övre Ådalsbanan
  - Införande av heltrafik på linje 50 och linje 217
  - Utbudet på Botniabanan måste möjliggöra arbetspendling till och från Kramfors.
  - Åstadkomma ett förbättrat tågutbud med biljettsamarbete med kommersiella aktörer.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Utöver befintligt utbud anser kommunen att detta är den miniminivå som ska ingå i ett gemensamt upplägg.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Varken i trafikförsörjningsprogrammets huvuddokument eller i bilaga 3 – Trafikplan beskrivs någon linje. Ett nytt linjenät kommer att arbetas fram utifrån framtagna trafikprinciper. Angående tågtrafik på övre Ådalsbanan har Kommunalförbundets medlemmar inte enats om inriktningen i denna fråga varav den hänvisas till pågående tågstrategi.

Länstrafiken i Norrbotten

Länstrafiken i Norrbotten lämnar följande remissvar:

- Enligt programmets skrivning om bussgods kommer den ej vara en del av kollektivtrafiken framåt, denna skrivning är ej förenligt med ett eventuellt delägarskap i Bussgods i Norr AB.
- Vad menas med självkostnadspris för skolresor?

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Programmet är utformat för att utveckla persontrafik utifrån genomförda dialoger. Frågan om delägarskap om Bussgods i Norr AB kommer att hanteras separat. Utformningen av kostnads hantering för skolresor kvarstår att fastställa, detta kommer att ske i dialog med våra medlemmar.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Språk och rättstavningar

Länsstyrelsen Västernorrland

Följande punkter lyftes av Länsstyrelsen Västernorrland:

- Har omfattningen av olika insatser legat till grund för ambitionerna för kriterierna i valet av indikatorer?
- Vilka avvägningar har gjorts och hur kommer en prioritering mellan olika insatser ske?
- Hur ser ambitionen på närtrafik ut?
- Tydligare besöksnäringssperspektiv behövs i dokumenten.
- Besöksnäringen prioriteras inte i trafikutbud.
- Omformulera text i hållplatshandboken om trygg påstigning
- Möjlighet att ta med cykel och skidor på bussen

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Ambitionsnivåerna är satta baserat på länets förutsättningar och planerade insatser. Insatserna utgår från identifierade behov och genomförandet kommer att specificeras i kommande MRP och de slutliga prioriteringarna sker genom politiska beslut.

Närtrafiken kommer att utredas, testas och succesivt implementeras. Ambitionsnivån styrs av medlemmarnas finansiering. Gällande tydligare näringslivsperspektiv i dokumenten utgår programmet prioritering utifrån de dialoger som genomförts i samband med framtagandet. Vidare redovisas trafikprinciper i programmet där målpunkter är en dimensionerande faktor.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

KTM har valt att bibehålla nuvarande skrivning gällande trygg påstigning i Hållplatshandboken.

Gällande möjligheten att ta med sig bagage på bussen så som cykel och skidor kommer denna fråga att hanteras i KTM kommande arbete med att ta fram en marknadsplan under 2023.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Hur föreslagna åtgärder bidrar till måluppfyllelse
- Förtydligande av hållbarhetsaspekterna
- Kollektivtrafikens bidragande till god och jämlik hälsa
- Lyfta samhällsvinster i bilaga 1
- Ta höjd för klimatanpassningar kopplat till infrastruktur, bilaga 1
- Förtydliga hur grupperns behov säkerställs
- Rättighetsperspektiv samt utveckla delen om dialog i bilaga 2
- Omformulerad text om tillgänglighet, bilaga 2
- Målpunkts beskrivning, bilaga 3
- Information på olika språk

Mittuniversitetet

Mittuniversitetet lämnade följande remissvar:

- Beskriv tydligare hur kollektivtrafiken ska integreras i planeringsprocesser för att möjliggöra trafikering till etablering av verksamheter och bostäder.
- Indikatorer saknas för tågtrafik och delvis för växande region.
- Tydligare beskrivning av roller och ansvar i organisationen.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Mittuniversitetets synpunkter har hanterats programmets olika delar.

Pro City

Pro City lyfter följande punkter i sitt remissvar:

- Målen är inte mätbara, mätbarheten ska återfinnas i indikatorerna som inte är tillräckligt specifika och ett stort antal indikatorer saknas vilket gör att det ej går att ta ställning till om det är tillräckliga eller tydliga.
- Resenärer är ej en homogen grupp och alla olika typer av resenärer bör ges möjlighet att redovisa sina behov av kollektivtrafiken.
- Det är svårt att utläsa kollektivtrafikens viktiga samhällsfunktion att underlätta för människor som inte har tillgång till bil att ta sig till arbete, utbildning, service och fritidsaktiviteter. Samt att det bidrar till minskad klimatpåverkan och förbättrad folkhälsa.
- Saknar kopplingen till länets RUS. Länet är ett av de mest glesbebyggda och eftersatt med dåligt utbyggd kollektivtrafik.
- Funktionellt och sammanhållet system krävs, i dagsläget saknas det då det bland annat inte går att köpa en gemensam biljett för en resa där byte mellan taxi och buss sker.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Målen är inriktningsmål varav indikatorer har lagts till för att göra målen mätbara.

Kommunalförbundet avser att under 2023 ta fram en marknadsplan där en genomlysning av resvanor kopplat till olika resenärer kommer att ingå. Övriga synpunkter hanteras i dokumentens olika delar.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Indikatorerna har setts över

Region Jämtland Härjedalen

Följande remissvar lämnades av Region Jämtland Härjedalen:

- Förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram ger en bra bild av mål och utmaningar för kollektivtrafiken och ser inga behov av kompletteringar av underlaget.
- Ser framemot att utveckla samverkan och ser positivt på ett fortsatt samarbete kring länsgemensamma frågor.

Region Västerbotten

Region Västerbotten lämnar följande remissvar:

- Programmet skulle vinna på att begränsa antalet indikatorer, vissa indikatorer är i vissa fall motstridiga.
- Beskrivningen av roller och ansvar utgår från en förändrad förbundsordning. Om detta inte sker bör det finnas en planering för hur roller och ansvar i så fall kommer se ut.
- Norrtåg kan komma att påverkas av en ny förbundsordning då fler parter blir involverade i tågtrafiken.
- Förhållningssättet av bussgods i kollektivtrafiken är inte förenligt med delägarskap i Bussgods i Norr AB.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Såväl trafikförsörjningsprogrammet som förbundsordning syftar till ett mer gemensamt sammanhållet kollektivtrafiksystem som i sin tur samspelar med omkringliggande län. Processen för ny förbundsordning fortgår under 2023. Trafikförsörjningsprogrammet är utformat för att utveckla persontrafiken utifrån genomförda dialoger. Frågan om eventuellt delägarskap i Bussgods i Norr AB hanteras separat.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Indikatorerna
- Genomförandeplanen

Region Västernorrland

Följande remissvar lämnades av Region Västernorrland:

- Programmet kan stärkas genom tydligare identifiera primära målgrupper, ex arbetspendlare och deras perspektiv och behov.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Programmet har inte samma tydlighet rakt igenom och skulle tjäna på att utformas mer likartat, mer sammanfattande och konkret med vad bristerna är, vad som avses göras, det bedöms leda till, när de ska göras och vad det kan tänkas kosta.
- I programmet definierar förbundet ett mål om att kostnadstäckningsgraden ska öka till 17 fram till 2030. Regionen menar på att det är avgörande att höja kostnadstäckningsgraden till åtminstone 30 procent inom programperioden.
- Det kan bli svårt at kommunerna och regionen att finansiera en utvecklig av systemet utan omfattande åtgärder. Frågan är om programmet är samhällsekonomiskt gynnsamt?
- Nuvarande remissversion saknar åtgärder för beteendeförändringar och marknadsföringsåtgärder.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Arbetspendlare är den tydligaste och mest prioriterade målgruppen i programmet utifrån de dialoger som genomförts i samband med framtagandet. Gällande kostnadstäckningsgraden är ambitionen att den ska öka, den angivna ambitionen i programmet känns mest realistisk givet förutsättningarna och historik.

Gällande frågan om programmet är samhällsekonomiskt gynnsamt hänvisar KTM till den socioekonomiska analysen som gjordes inom KOLL2020 som anger att samhällsvinster i form av minskad klimatpåverkan och ökad folkhälsa klart överstiger nuvarande kostnad för kollektivtrafik.

På svar om synpunkten om att nuvarande program saknar åtgärder för beteendeförändringar och marknadsföringsåtgärder avser KTM att ta fram en marknadsplan under 2023.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Finansiella förutsättningar
- Vad bristerna är, vad som anses göras och vad det leder till
- Definitionen av geografisk tillgänglighet
- Hälsoeffekter av kollektivt resande
- Fritidsresor till evenemang
- Information på fler språk

Regionala Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten

Följande synpunkter lämnades i RKM Norrbottens remissvar:

- Avsnittet om resursoptimering är intressant. Möjligen hade avsnittet kunnat utvecklas ytterligare.
- Förslag är att förenkla målformuleringar och indikatorer genom att minska antalet indikatorer och använda övergripande mål under Nöjd-kund-index och andelen motoriserat resande. I verksamheten kan man ha ett antal underliggande indikatorer som arbetas med utifrån fokusområden.
- Genomförandeplanen är översiktlig och bra, försvåras möjligen av att finansieringsmodellen ej är klargjord.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

KTM har valt att hålla huvuddokumentet kort och koncist för att underlätta överskådligheten av förslagen som ligger för framtidens kollektivtrafik.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Indikatorerna
- Genomförandeplanen

Sametinget

Sametinget har svarat att de inte har några synpunkter eller tillägg till remissen.

SJ

Följande remissvar lämnades av SJ:

- Knyta ihop Stenstan med Sundsvalls ReseC idag är det dålig koppling mellan tåg och lokalbussar.
- Ta bort parallella nattåg Sundsvall-Östersund, KTM bör ta initiativ för översyn av parallell trafik.
- Utveckla forum där branschen tar gemensamt ansvar för att tåg- och busstider passar ihop för trygga anslutningar.
- Behov av fortsatta satsningar på Mittbanan för att öka kapaciteten.
- SJ förstår behovet av persontrafik till Sollefteå, men så länge som OKB är enkelspårigt med full trafik av gods och persontrafik kommer kapaciteten vara hårt utnyttjad. Ytterligare tågtrafik från Västeråsby söderut skulle försämra punktligheten och förlänga restiderna. Rekommenderas att trafiken i första etapp etableras mellan Sollefteå-Västeråsby för samordning med trafik på OKB.
- Vill verka för ett fördjupat samarbete gällande trafikutbud, marknadsföring och biljetter.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Trafiken kommer att genomlysas när ett nytt trafikupplägg tas fram där alla behov och åtgärder kommer att tas i beaktning. Hela-resan-perspektivet kommer att vara en utgångspunkt i trafikgenomlysningarna för att få bättre koppling mellan tåg och busstider i länet.

Synpunkten om parallell trafik, satsningar på Mittbanan samt trafik på övre Ådalsbanan noteras och tas med som inspel till Norrtåg i deras arbete med pågående tågstrategi.

Sollefteå kommun

Sollefteå kommun lämnade följande synpunkter i deras remissvar:

- Trafikförsörjningsprogrammet bör inte fastslå principer som bygger på en förbundsordning som ännu inte fastställts.
- Förslaget till förbundsordning tar inte hänsyn till de politiska prioriteringar och satsningar/besparingar som har gjorts i olika kommuner.
- Om trafikutbudet ska baseras på befolkning, arbetstillfällena och servicefunktioner kommer utbudet bli långt mindre än idag.
- För att få ett solidariskt perspektiv på trafikutbudet bör hela kollektiva resandet vägas in.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Kommunen önskar en smidigare planeringsprocess som ger dialog, vägledning och lösningar och därmed snabbare hantering för att möjliggöra förbättringar av kollektivtrafiken.
- Persontrafik på Övre Ådalsbanan bör införas under innevarande mandatperiod.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Länets politik har beslutat att ett nytt trafikförsörjningsprogram behöver tas fram för att peka på en strategiskt riktning och inte invänta förbundsordningsprocessen. Processen med förbundsordningen kommer att fortgå under 2023. Förslaget till trafikförsörjningsprogrammet har en högre ambitionsnivå för kollektivtrafiken i länet. Genomförandet av programmet kommer att ske i dialog med varje medlem och i budgetförhandlingar om kollektivtrafiken. Vidare kommer en trafikgenomlysning göras för att uppnå ett trafikupplägg som är förenligt med de trafikprinciper som programmet anger. Detta är en utveckling av ett trafikupplägg som fortsatt måste utredas. Angående tågtrafik på övre Ådalsbanan har Kommunalförbundets medlemmar inte enats om inriktningen i denna fråga varav den hänvisas till pågående tågstrategi.

Gällande en smidigare planeringsprocess, se årshjul i huvuddokumentet.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Roller och ansvar
- Tågtrafik ersätts till persontrafik

SPF Seniorerna

SPF har svarat att i nuvarande situation har organisationen inte kunskap att lämna svar på remissen med förslag eller kritik som är välgrundade eller relevanta men efterlyser att få delta i kommande utredningar.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

SPF Seniorerna var inbjuden till samrådsdialog i maj 2022.

SRF Västernorrland

Följande punkter lyftes av SRF Västernorrland i deras remissvar:

- I kommande trafikupphandlingar måste hållplatsutrop prioriteras, borde finnas mer om hållplatsutrop i huvuddokumentet.
- Tystgående eldrivna fordon måste utrustas med varnings ljud som ej går att stänga av. Dessutom måste bussar med branta trappor bytas ut till en modell med ett mer människovänligt steg.
- Ställer sig positiv till att kollektivtrafiken blir mer tillgänglig men poängterar att färdtjänst aldrig helt kan försvinna. Ett fritt antal färdtjänstresor förespråkas och tidsbegränsade färdtjänstillstånd för synsvaga bör slopas.
- Bör ta fram fler möjligheter att beställa resor på, såsom i en app.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

KTM har valt att hålla huvuddokumentet kortfattat och konkret, varav mer information om hållplatsutrop finns i bilagan. Kommande bussupphandling kommer att utgå från bilaga 2 och då

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

följa gällande praxis. Gällande synpunkterna om färdtjänst, riksfärdtjänst och tidsbegränsade tillstånd hänvisar KTM till kommunerna som är ansvariga för deras respektive färdtjänstreglemente och därför kan detta inte ingå i vår skrivning.

Ny app är upphandlad med krav ställda på tillgänglighet enligt lagar och direktiv.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Underlätta bokning och genomförande av ledsagning.
- Att särskild persontrafik aldrig helt kan försvinna.

Sundsvall kommun

Sundsvalls kommun lämnar följande remissvar:

- Förordar att ordet ”smartare” i visionen byts ut till ”hållbarare”.
- Hade varit mer naturligt att åtskilja mål i målmodellen som är operativa mot strategiska då de har olika tidshorisonter.
- Mer logiskt om målen presenterades från global till lokal nivå. Nu får man en känsla av att övriga mål inte varit viktiga utgångspunkter i målsättningsarbetet.
- Överväg aktivitetsindikatorer till resultatindikatorerna.
- Mer logiskt om målen presenterades från global till lokal nivå.
- Trafikeringsprinciperna finns inte med i förbundsordningen.
- Programmet innehåller flera avsnitt med förklarande text och viktiga teorier men utan riktning, handling eller aktivitet.
- Hållplatshandboken är ett viktigt styrdokument och bör inte utgöra en bilaga till trafikförsörjningsprogrammet.
- Trafikverket bör involveras i arbetet med den regionala prioriteringslistan över hållplatser.
- Förslag om att inventering av hållplatser sköts av väghållaren.
- Önskvärt att schablonkostnader redovisas för varje kriterier i utrustningsmatrisen.
- Cykel- och pendlarparkeringar bör avgöras utifrån strategiska ställningstaganden och inte baseras på påstigande statistik.
- Anlägga och underhålla väderskydd på statligt vägnät bör flyttas över på Trafikverket.
- Att avsteg från VGU kan göras måste framgå.
- Särskilja avstigande mot påstigande statistik.
- I bilaga 1.3 bör hållplatsklassificering även stå på kommunen.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Din Turs vision är ett vedertaget begrepp som vi valt att behålla.

KTM har valt att inte åtskilja målen även om de skulle kunna genomföras på olika tidshorisonter då alla mål är inriktningsmål och indikatorerna styr genomförandet. På synpunkten om att presentera målen från global till lokal nivå har KTM valt att bibehålla nuvarande version då länets mål är fokus för programmet och lyfts därför först. Vidare kommer genomförandet av trafikförsörjningsprogrammet att specificeras mer i MRP och KTM:s verksamhetsplan. Gällande

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

trafikeringsprinciperna beslutade en politisk styrgrupp att dessa inte skulle finnas med i förbundsordningen.

Synpunkten om att programmet till viss del saknar riktning och aktiviteter är det svårt för KTM att specifikt hantera denna synpunkt då det inte anger var i dokumenten de hänvisar till. KTM tar också med sig synpunkten om att tidslinjen för avtal och upphandlingar kan förbättras i sitt fortsatta arbete.

KTM håller med om att Hållplatshandboken är ett viktigt styrdokument men vidhåller vid att det ska vara en bilaga till trafikförsörjningsprogrammet då det är beslutat men eftersom det är en bilaga har KTM säkerställt att handboken kan ha en egen revideringstakt. Gällande prioriteringslistan över hållplatser kommer KTM säkerställa att alla berörda parter involveras i arbetet. KTM kommer själva genomföra inventeringen för att få ett samlat grepp om behovet av upprustning. Dock kommer samverkan att behövas. Vidare kommer inga schablonkostnader att tas fram i Hållplatshandboken då det är närmast omöjligt att göra en ekonomisk beräkning då nuläget är bristfälligt dokumenterat och kostnadsutvecklingen snabb.

Avseende att cykel och pendlarparkeringar ska avgöras av strategiska ställningstaganden är något som KTM ställer sig bakom och vill poängtera att Hållplatshandboken är en riktlinje och varje ombyggnation behöver projekteras och hanteras utifrån olika parametrar samt av vissa avsteg kan göras. Gällande underhåll av väderskydd på statligt vägnät har Trafikverket tydliggjort att de ej tar på sig det ansvaret varav förslaget vidhålls.

Att resandestatistiken ska divideras med 250 istället med 300 tas i beaktning i framtida utveckling. Samma gällande avstigande och påstigande statistiken då data saknas i nuläget. Gällande hållplatskategorin så bestäms den utifrån antalet påstigande. KTM är huvudman och håller i dialog om utformning utifrån klassificering och viktningskriterier.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Programmet hanterar inte de ekonomiska förutsättningarna som kollektivtrafiken står inför.
- Målet och indikatorn om resurseffektivitet har sett över.
- Genomförandeplanen är ett bra första steg men det finns behov av utveckling för att säkerställa en röd tråd i verksamheten.
- Källa på citaten i inledningen.
- Likvärdig subventioneringsnivå i länet kan bli svår att uppnå.
- Skrivning om vägarbeten och störningar.
- Skrivning om närtrafik.
- Ändring av trafik förs i medlemsdialog.
- Hållplatsritningar, bilaga 1.
- Standardhöjningar av HPL, bilaga 1.
- Prioritering för ny- och ombyggnationer, bilaga 1.
- Checklistan ses över, bilaga 1.
- Typritningar, bilaga 1.
- Förtydligande av viktningskriterier, bilaga 1.
- Illustrationerna stämmer inte med ritningarna, bilaga 1.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- SJ, Norrtåg och X-trafik redovisas som parter, bilaga 1.

Timrå kommun

I Timrå kommuns remissvar lyft följande punkter:

- Målen är tydliga men saknar koppling mot kommunernas mål och ÖP.
- Målet om attraktivitet hade med fördel kunnat ha en indikator kopplat till ålderskategori för att skapa underlag för riktade åtgärder.
- Under rubriken planering och uppföljning finns behov av förtydligande om storleken på trafikförändringar så att mindre ändringar som är i behov inte följer samma tidsintervall om 3 år.
- Trafikdialog två gånger per år är mer rimlig kopplat till tidtabellsskiftet.
- Hälsoeffekter och klimatvinster får för lite plats.
- Svårt att bedöma finansieringsbehovet och det saknas en uppskattning av prisbilden på hur skolresor ska hanteras.
- Utvecklingsbehovet av hållplatser beskrivs som stort och kostsamt. Här saknas en uppskattning i kronor.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Kommunernas behov och koppling till deras planering kommer att lyftas i årlig dialog. Gällande indikatorer i olika ålderskategorier för målet attraktivitet är en uppdelning av indikatorn endast möjlig vid större resvaneundersökningar. Den långsiktiga planeringen kommer att utgå ifrån de årshjul som är framtaget men mindre justeringar kommer kunna ske kontinuerligt i dialog med KTM.

Om synpunkten på att klimatvinter och hälsoeffekter får för lite plats hänvisar KTM till indikator om utsläpp men att det är svårt att sätta mål om hälsovinster då de är svåra att mäta. Gällande finansieringsbehovet och prisbilden om skolresor hänvisas till bilaga 3 där skrivningen anger att skolresor ska ske till självkostnadspris för regional kollektivtrafik. Trafik tillköpt av medlem finansieras fullt ut av medlem.

Avseende utvecklingsbehovet av hållplatser och att det saknas finansiella uppskattningar hävdar KTM att kostnadsutvecklingen i samhället gör det svårt att uppskatta detta i dagsläget.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Förtydligat avsnittet om ansvar och roller
- Svårt att bedöma finansieringsbehovet

Trafikverket

Trafikverket lämna lyfter följande punkter i sitt remissutlåtande:

- Roller och ansvar är beskrivna men behöver kompletteras för att tydliggöra hur vi ska arbeta tillsammans.
- Genomförandeplanen är obefintlig och rubriken missvisande, för att uppfylla alla mål och indikatorer bedöms det behövas en mer omfattande genomförande plan.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Uppfattar inte programmet som ett framtidsdokument. Viktigt att trafikförsörjningsprogrammet går i takt med länets övriga framtidsdokument.
- Bör framgå av genomförandeplanen att kollektivtrafiken har påverkan på Agenda 2030.
- Förklaring till prioritering av resenärsgupper. Var här besöksnäringen hemma?
- Vilket dokument avses ligga till grund för ett utvecklat marknadsarbete?
- Bytespunkter som avses möjliggöra byten mellan trafikslag bör presenteras i en bilaga med koppling till regionens tillgänglighetsstrategi.
- Förtydliga om att vägstandard måste tas hänsyn till i kommande upphandlingar.
- Din Tur behöver komma fram till vilka stråk och hållplatser/bytespunkter som ska vara fullt tillgänglighetsanpassade. Samt presentera detta på Din Turs hemsida och i app.
- Tveksamma till att de skulle kunna använda ett ramavtal som presenteras för hållplatsutformning för de delar som TRV ansvarar för.
- Checklisten i bilaga 1 kan bli svår att införliva i olika myndigheters processer.
- Det behövs två prioriteringslistor för upprutning av länets hållplatser utifrån två olika anslag om finansiering (regionala och nationella vägar).

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Roller och ansvar för beskrivna i varje dokument och ambitionen är att utveckla samverkan de kommande åren. Ramarna för genomförandet finns beskrivet och kommer att förtydligas ytterligare i KTM:s MRP och verksamhetsplan.

Programmet är ett framtidsdokument som lyfter många utvecklingsområden. KTM håller med om att det är viktigt att fortsatt synka programmet med övriga strategiska dokument. Gällande att det bör framgå att kollektivtrafiken har påverkan på den 17 globala hållbarhetsmålet så anser KTM att målområde ”Hållbart samhälle” styr mot Agenda 2030. Besöksnäringen hör till fritidsresenärer och den prioritering som ligger till grund av resenärstyper utgår från de dialoger som har genomfört under framtagandet.

Arbetet som ligger till grund för ett utvecklat marknadsarbete är ett arbete som kommer att arbetas fram under 2023.

Bytespunkter som ligger till grund för att möjliggöra byten finns redovisade i bilaga 1.4 i Hållplatshandboken. Gällande de stycket om att vägstandarderna måste tas med hänsyn är skriven utifrån erfarenheter utbytta med Gävleborg om att lågentrëbussar inte fungerar på dåliga vägar. Fullt tillgänglighetsanpassade stråk och bytespunkter och prioritering av detta sker i dialog med berörda parter. Nivån är satt i bilaga 1 och 2.

Checklisten i bilaga 1 kommer att kompletteras men KTM vill förtydliga att dokumentet är en riktlinje och avsteg kan göras i behov. Önskemålet om två prioriteringslistor ses över.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Tydligare koppling till samhällsetableringar och samhällsplaneringen.
- Indikatorerna
- Genomförandeplan
- Tabell i bilaga 1

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Förtydligande om vilken belysning på hållplats som avses.
- Region VN som plan upprättare och beslutsfattare om regionala medel
- Justerat stycket på sid. 9
- Förtydligat under rubriken Avslut anseende besiktning
- Justerat text om tillgängliga medel

Ånge kommun

Ånge kommun har lämnat följande remissvar:

- Tydligare lyfta barn och ungdomars behov och prioritering av resor jämfört med arbetspendling.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Nuvarande prioritering utgår från de dialoger som genomförts. Ändringar förutsätter fortsatt politisk diskussion.

Örnsköldsvik kommun

Följande remissvar lämnades av Örnsköldsviks kommun:

- Betydande detaljluckor i bilaga 3 Trafikplan. Frågor angående skolskjuts i ett framtida upplägg måste lösas.
- Utan kostnadsberäkningar är trafikförsörjningsprogrammet bara en önskelista.
- För att nå ambitionerna i trafikförsörjningsprogrammet kommer det att krävas nya och ytterligare resurskrav samt betydande nyinvesteringar och omprioriteringar av kommunen.
- Ingen hänsyn finns till det omfattande övergångsprojektet som behövs för att genomföra trafikförsörjningsprogrammet vilket är en allvarlig svaghet.
- Ett jämlikt trafikupplägg som ska finansieras gemensamt bör fler parametrar läggas till i utbudsmatrisen i bilaga 3 gällande tätortstrafiken då kostnaden beror på linjenätsupplägg, tidtabellskilometrar och tidtabellstimmar.
- Kundfokus måste prioriteras.
- Krav på nollutsläpp kräver investeringar i infrastrukturförbättringar och fordonsförändringar. Samt krävs resurser för samordning och ansökningar till relevanta samfinansieringsorganisationer.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län kommenterar:

Utformningen av kostnadshantering för skolresor kvarstår att fastställa, detta kommer att ske i dialog med våra medlemmar. Finansiella förutsättningar för att genomföra programmet ambitionsnivå kommer ske i vidare dialog och budgetförhandlingar med respektive medlem varje år. Ett framtida trafikupplägg utgår från modellen i bilaga 3 men kommer ske i nära dialog med förbundets medlemmar. När en genomlysning av trafiken görs kommer synpunkten om bland annat tätortstrafiken att hanteras. Synpunkten om att det inte finns något övergångsprojekt är en fråga som hanteras i förslaget till förbundsordning. Kundfokuset prioriteras i målområde för Nöjd resenär.

Följande synpunkter har reviderats i dokumenten:

- Skoltrafiken måste lösas

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

- Fokus på digitalisering
- Indikatorerna och målen
- Ansvar för IT-system
- Nya hållplatser som ligger till grund för lokal utveckling och hållbar turism bör ha långsiktigt perspektiv
- Kartläggningen av länets hållplatser
- Processen om kombinerad mobilitet
- System och integration för att införliva ett närtrafiks upplägg
- Dialog mellan Din Tur och kommunerna i deras planarbete
- Fungerande informationsplattformar
- Ekonomiska, miljömässiga och sociala hållbarhetsbegränsningar som påverkar förmågan att leverera trafikförsörjning.
- Krav på infrastrukturförbättringar och fordonsförändringar.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

4. Inarbetade förändringar

Justeringar huvuddokument:

Dokumentdel:	Justering:
Förord	Förord tillagt
Punkt 2.2	Mindre textjustering
Punkt 2.2.4	Tillägg: <i>anropsstyrd trafik</i> samt mindre textjustering
Punkt 2.2.5	Mindre textjustering
Punkt 2.2.6	Kollektivtrafikens utmaningar
Punkt 2.3.4	Omformulering av målpunkter besöksnäring
Rubrik 3	Generellt byte från <i>mål</i> till <i>inriktningsmål</i>
Rubrik 3	Flertal ställen – omformulering av inriktningsmål för ledord ekonomiskt
Rubrik 3	Flertal ställen – justering av indikatorer (återkommer i bilaga 6)
Punkt 3.4	Mindre textjustering
Punkt 3.4.1	Förtydligande ekologisk hållbarhet
Punkt 3.4.2	Förtydligande social hållbarhet, ändrat inriktningsmål
Punkt 3.4.3	Förtydligande ekonomisk hållbarhet
Punkt 3.5.1	Cirkel tillagd på mål 4
Punkt 3.5.2	Mindre textjustering samt tillagt klimatmål i grön ruta
Punkt 4.1	Textjustering i inledning, tillagd restyp, justerad text under restyper
Punkt 4.2	Textjustering i inledning, tillagd målgrupp, justerad text om marknadsplan
Punkt 4.3.1	Mindre textjusteringar i flera stycken
Punkt 4.4.1	Tillägg i text: marknadsplan
Punkt 4.4.2	Mindre textjustering
Punkt 4.4.3	Tillägg om tillgänglighet och språk

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

Punkt 4.5.1	Stycke om infrastruktur flyttat till 4.5.4
Punkt 4.5.2	Tillagd bildförklaring samt tillägg i text om trafikinformation/kundfrågor
Punkt 4.5.4	Tillagt stycke från 4.5.1
Punkt 5.1.1	Rubrik ändrad från <i>trafikeringsprinciper</i> till <i>trafikprinciper</i> , tillägg <i>arbetsplatser</i> i första principen
Punkt 5.1.4	Justerad text i fjärde stycket
Punkt 5.1.7	Tillagd rubrik: <i>Övergångsprojekt</i>
Punkt 5.1.8	Tillagd rubrik: <i>Kopplingar till andra trafikslag</i>
Punkt 5.2	Tillagd text om styrdokument och samverkan
Punkt 5.2.6	Tillägg om framkomlighet vid vägarbeten
Punkt 5.3.2	Tillagd hänvisning till bilaga
Punkt 5.4	Tillägg om RUS
Punkt 6.2	Utvecklad text om social hållbarhet
Punkt 6.2.2	Tillagd punkt om tillgång till rekreationsområden
Punkt 6.2.3	Tillägg i första stycket om mänsklig rättighet
Punkt 6.2.4	Ändrad rubrik och text till: <i>Geografisk tillgänglighet till kollektivtrafik</i>
Punkt 6.3.2	Justerad text i samtliga stycken
Punkt 8.2	Tillägg: stycke om samverkan med aktörer utanför länet
Punkt 8.3.1	Nedminskad text
Punkt 8.3.2	Ändrad rubrik och justerad text i flera stycken
Punkt 8.3.3	Ny rubrik: <i>Upphandlingar</i>
Punkt 8.4	Utökad text
Punkt 8.5	Justerad text i andra stycket
Punkt 8.6	Utökad text i inledning
Punkt 8.6.1	Ny rubrik: <i>Ekonomisk planering</i>

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

Punkt 8.6.2	Ny rubrik: <i>Förslag - ny kostnadsfördelningsmodell</i>
Punkt 8.6.3	Var tidigare punkt 8.6.2
Punkt 8.6.4	Var tidigare punkt 8.6.1, justerad text
Punkt 8.7	Text justerad och överflyttad till underrubriker 8.7.1 samt 8.7.2
Punkt 8.7.1	Ny rubrik: <i>Rapportering</i>
Punkt 8.7.2	Ny rubrik: <i>Revidering av styrdokument</i>

Justeringar bilaga 2 - plan för ökad tillgänglighet

Dokumentdel:	Justering:
Punkt 1	Justerad text tillagt rättigheter
Punkt 3	Mindre textjusteringar
Punkt 7.1	Tillägg: samverkan med tågaktörer
Punkt 7.2	Mindre textjusteringar
Punkt 7.3	Tillägg: text om ledsagning samt kundcenter
Punkt 7.6	Tillägg i text om brukarråd

Justeringar bilaga 3 - trafikplan

Dokumentdel:	Justering:
Punkt 2	Justerad målformulering för hållbart samhälle
Punkt 3	Förtydligad ansvarsfördelning
Punkt 4	Ny huvudrubrik: <i>Restyper och resenärer</i> , inledande text
Punkt 4.1	Ny rubrik: <i>Restyper</i>
Punkt 4.2	Ny rubrik: <i>Resenärer</i>
Punkt 5	Bilder uppdaterade

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

Punkt 5.6	Uppdaterad tabell Y-buss
Punkt 5.7	Tillägg till i text: anropsstyrd trafik Sundsvall
Punkt 6	Tillägg: inledande text
Punkt 6.1	Tillägg i första principen: <i>arbetsplatser</i>
Punkt 6.3	Ändrad rubrik: <i>Trafikslagsnivåer</i> , mindre textjustering
Punkt 6.4	Tillagd rubrik: <i>Utbudsmatris</i> , textjustering
Punkt 6.5	Justerade texter stycke 2-4
Punkt 6.11	Ny rubrik: <i>Kopplingar till andra trafikslag</i>
Punkt 6.12	Ny rubrik: <i>Anpassning av trafik - säsong och event</i>
Punkt 6.13	Ny rubrik: <i>Övergångsprojekt</i>
Punkt 9	Nedminskad text, hänvisning till huvuddokument
Punkt 11	Uppdaterad tabell

Justeringar Bilaga 4- Fordonsstrategi

Dokumentdel:	Justering:
Punkt 2	Justerat mål hållbart samhälle
Punkt 4.9	Justerad text om depåutredning
Punkt 4.9	Ny kartbild

5. Återstående justeringar

Justeringar Bilaga 1 Hållplatshandbok

Dokumentdel:	Justering
3.1	Skrivning under hållplatsklassificeringen förtydligas
3.2	Höjd för klimatanpassningar läggs till.
3.3.2	Tabell justeras med fotnot för tydligare beskrivning av kriterier
3.3.2	Hänvisning till ansvarsförhållandena.
3.4	Förtydliga processen om standardhöjningar
5.1	Region Västernorrland som planupprättare

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

SAMMANSTÄLLNING

5.1	SJ, Norrtåg och X-trafik läggs till som parter i samverkan
5.2	Justera stycket under tabell
5.2	Förtydliga förslaget om elförsörjning av hållplats på statlig väg
5.3	Förtydliga vad som menas med avslut
5.3	Checklistan ses över
5.4	Komplettera med två prioriteringslistor
5.4	Justera enligt förslag från TRV om tillgängliga medel
5.4	Ansökan om statlig medfinansiering
6	Ansvar och genomförande av kartläggning av länets hållplatser
Bilaga 1.2	Hållplatsritningar
Bilaga 1.1	Illustrationerna ses över

Bilaga 6 - färdigställa nedanstående indikatorer:

- Antal kollektivtrafikresor per år
- Restidsmål för specifika relationer
- Antal bytesmöjligheter mellan tåg och buss
- Andel av invånare som kan arbetspendla till kommunhuvudort med kollektivtrafik med max 45 min restid
- Andel av invånare som kan arbetspendla till arbetsmarknadsregioncenter med kollektivtrafik med max 60 min restid
- Energiåtgång per personkilometer i kollektivtrafiken

Samtliga bilagor ska layout färdigställas.

Mathias Sundin
Michael Arnstigen

Reviderad Mål- och resursplan 2023-2025 med Budget 2023

**Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i
Västernorrlands län**

Fastställd av förbundsdirektionen 2022-12-14

Innehåll

Politisk viljeinriktning	3
Inledning med Omvärldsanalys och förväntad utveckling	4
Övergripande mål och delmål för kollektivtrafiken.....	5
Vision.....	5
Övergripande målområden	7
Mål för god ekonomisk hushållning	7
Kollektivtrafiken är attraktiv och modern och utgår ifrån resenärens behov	8
Delmål: Vi ska resurseffektivt öka det totala kollektiva resandet	8
Delmål: Antalet nöjda och mycket nöjda kunder ska öka	9
Behovsanpassad kollektivtrafik bidrar till ett hållbart och inkluderande samhälle	10
Delmål: Kollektivtrafik bidrar till social inkludering	11
Delmål: Ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning	11
Delmål: Minskad negativ miljöpåverkan.....	12
Delmål/Finansiellt mål: Resurseffektiv kollektivtrafik.....	13
Kollektivtrafiken bidrar till starka och växande arbetsmarknadsregioner	14
Delmål: Vi ska resurseffektivt öka resandet i prioriterade stråk.....	14
Delmål: Vi ska öka antalet resmöjligheter genom samverkan och innovation	15
Medarbetarnas kompetens och engagemang utgör kollektivtrafikens viktigaste tillgång	16
Delmål: Målen är välkända för våra medarbetare.....	16
Delmål: Medarbetarna har rätt förutsättningar att möta de förväntningar som ställs på verksamheten	16
Ekonomiska konsekvenser och finansiering.....	17
Budgetförutsättningar	17
Indexuppräknningar	17
Avgifter.....	23

Politisk viljeinriktning

En hållbar och innovativ kollektivtrafik som inkluderar hela Västernorrland med resenären i fokus

En hållbar och innovativ kollektivtrafik som inkluderar hela Västernorrland med resenären i fokus, är visionen för vår kollektivtrafik. Vi vill bygga en smart, högkvalitativ och kostnadseffektiv kollektivtrafik för hela Västernorrland som är både tillgänglig och når våra högt ställda ambitioner för en hållbar miljö.

Mål- och resursplanen (MRP) för 2023 med plan för 2024-2025 är det samlade styrdokumentet för arbetet med att utveckla kollektivtrafiken i Västernorrland. MRP har sin utgångspunkt i det trafikförsörjningsprogram förbundsregionen antog 2018. Stommen i kollektivtrafiknätet utgörs av den busstrafik som består av tätortstrafik, landsbygdstrafik och anropsstyrd trafik. Norrtåg trafikerar sex av sju kommuner i länet och utgör ett populärt sätt att resa framför allt mellan våra kommuncentra och grannlän, men även en viktig del i arbetspendlandet.

Under 2020 påbörjades den omorganisation som regionen 2019 tog initiativ till med syfte att få en effektivare kollektivtrafikmyndighet med ett större fokus på trafik, för att därigenom ge resenärerna bättre möjligheter att resa kollektivt. Den nya myndighetens organisation är nu införd innebärande att ett större fokus ligger på trafikområdet.

Världsläget påverkar hela samhället och även kollektivtrafiken. Kriget i Ukraina har medfört kraftiga kostnadsökningar som slår på kollektivtrafikens indexutveckling. Kostnadsökningarna påverkar även länsinvånarnas beteenden och detta kan innebära både positiva och negativa konsekvenser för kollektivtrafiken. Vi behöver fortsatt utveckla länets kollektivtrafik så den bidrar till en hållbar utveckling för hela Västernorrland. Detta gör vi genom bra samverkan och tydliga mål.

- *Vi vill förstärka och förbättra förutsättningarna för kollektivtrafiken att vara det självklara valet för arbetsresor, studiependling men även för vardagslivets behov av transporter.*
- *Vi vill utveckla och förbättra trafiken i Västernorrland och få till ett sömlöst resande i länet med såväl buss som tåg, eller en kombination av dessa.*
- *Vi vill förenkla utbudet av kort och biljetter, erbjuda dessa till ett konkurrenskraftigt pris så att resenärerna känner att man får valuta för pengarna och därmed väljer att resa kollektivt.*
- *Vi vill öka resandet och självfinansieringsgraden i vårt kollektiva resande.*
- *Vi vill minska administrationen och öka insatserna inom trafikområdet de närmaste åren.*

Varmt välkommen ombord på resan mot en bättre kollektivtrafik och miljö!

Undertecknas av samtliga ordinarie ledamöter i förbundsregionen

Inledning med Omvärldsanalys och förväntad utveckling

Världsläget gör det svårare än någonsin att förutspå kollektivtrafikens utveckling. De förändringar som pandemin medfört på resmönster och beteenden är ännu inte fullt utredda men att resmönster och resbehov kommer att se något annorlunda ut än innan pandemin står klart. En trend som börjat framträda är att vardagsresandet minskar liksom affärsresandet medan de privata sällanresorna ökar. Under 2022 går det att se en återhämtning jämfört med 2021 men den är något mindre än förväntat. Återhämtning varierar också där vissa tåglinjer haft en mer positiv utveckling medan många busslinjer haft en sämre utveckling.

Kriget i Ukraina påverkar hela världsekonomin och slår hårt i form av kostnadsökningar generellt i samhället och specifikt på kollektivtrafiken genom kraftiga indexhöjningar. Dessa kostnadsökningar slår dock även på privatbilismen vilket skulle kunna gynna det kollektiva resandet. Totalt sett förväntas dock nettokostnaden i kollektivtrafiken att öka vilket drabbar kommunalförbundets medlemmar i form av ökade medlemsbidrag.

Staten har till viss del ersatt kollektivtrafikens ökade kostnader under pandemin men det är oklart om och på vilket sätt som kollektivtrafiken kan komma att kompenseras för de kostnadsökningar som krig och energibrist medför.

Parallellt med effekterna av pandemin, Ukrainakriget och energibristen så blir världens klimatutmaningar allt tydligare vilket än så länge främst drabbar andra länder men till viss del även Sverige. Transportsystemet är en av de viktigaste sektorerna att förändra i Sverige för att nå de mål som beslutats av Regering och Riksdag. Här har kollektivtrafiken en viktig roll då kollektivt resande kan bidra till minskad klimatpåverkan och minskad resursanvändning. Klimatfrågorna har tyvärr fått en mindre framträdande roll i årets valrörelse. Frågorna kommer troligen ändå att i allt högre omfattning hamna på de politiska agendorna de kommande åren.

Just nu så är det nya trafikförsörjningsprogrammet ute på remiss. Förutsatt att det antas i slutet av 2022 så kommer det att krävas en påbörjad genomförandeplan under 2023. Resurser för olika utvecklingsprocesser behöver sättas av och såväl MRP och budget som uppföljning behöver anpassas utifrån nya mål och indikatorer. Under 2023 så kommer därför inga stora förändringar i trafik, fordon eller teknik att genomföras. Fokus kommer att ligga på att börja implementera det nya trafikförsörjningsprogrammet.

En annan viktig aspekt för det fortsatta arbetet är huruvida en ny förbundsordning antas eller ej. Förslaget till ny förbundsordning är en grundförutsättning för att kunna ställa om trafikupplägg och biljettsystem.

2023 ser ut att bli ett ansträngande år för kommunalförbundets ekonomi. Fortsatt höga kostnader utifrån index i kombination med en långsammare återhämtning i resandet. Utöver det så beräknas kostnaderna för det nya tågavtalet fortsatt ligga högre än tidigare avtal. Arbetet med resurseffektivisering är därför fortsatt viktigt men måste hela tiden ställas mot behovet av att utveckla och förbättra trafiken. Den nyvalda förbundsledningen kommer att behöva bra stöd för att kunna ta kloka men även modiga beslut. Här har förvaltningsorganisationen en viktig roll att introducera nya politiker och ge dem bra underlag för kommande beslut.

Övergripande mål och delmål för kollektivtrafiken

Vision

En hållbar och innovativ kollektivtrafik som inkluderar hela Västernorrland med resenären i fokus

En hållbar och innovativ kollektivtrafik som inkluderar hela Västernorrland med resenären i fokus, är visionen för vår kollektivtrafik. Visionen har sin utgångspunkt i det trafikförsörjningsprogram som förbundsdirektionen antog 2018.

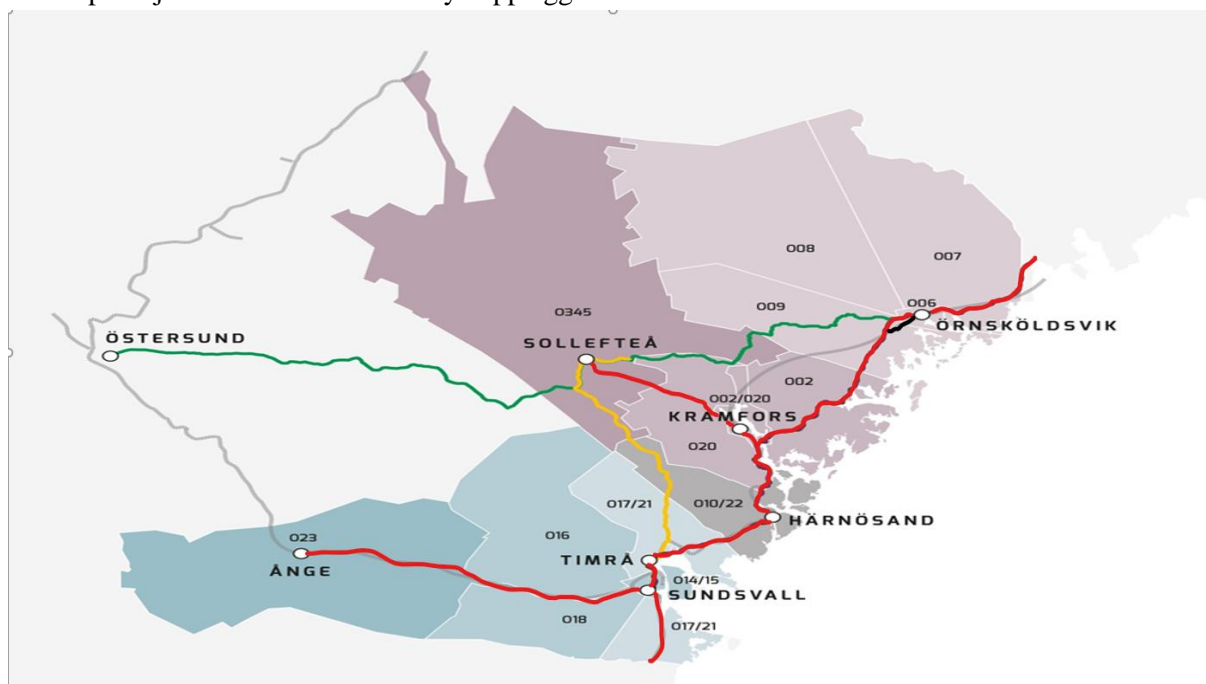
Kollektivtrafiken är en förutsättning för att uppnå ett funktionellt och attraktivt län. Kollektivtrafiken skapar möjligheter för invånarna att kunna arbeta och studera utanför boendeorten. Det leder till en bättre matchad arbetsmarknad och bättre förutsättningar för individer och organisationer att utvecklas i regionen. Dessutom skapar kollektivtrafiken möjligheter för en rik och aktiv fritid.

Politisk ambition

Den politiska ambitionen för planeringsperioden lägger särskilt fokus vid att prioritera följande områden:

Prioritering starka stråk

I nuvarande trafikförsörjningsprogram så prioriteras vissa stråk och områden. I förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram så har detta upplägg ersatts med ett principupplägg som ska utmynna i ett jämlikt kollektivtrafiksystem i hela länet baserat på befolkning och målpunkter. Under 2023 kommer arbete påbörjas att ställa om till det nya upplägget.

Ändamålsenlig organisation som är väl rustad att möta kommande upphandling

Kommunalförbundet ska ha en organisation som har kompetens och resurser att i samråd med kommunalförbundets medlemmar genomföra upphandlingar av trafik. I framtiden så ska trafikslag i

större utsträckning kombineras vilket skapar behov av att långsiktigt samplanera alla trafikupphandlingar för linjelagd buss- och tågtrafik såväl som särskilda persontransporter.

Fokus på ökat resande

Kommunalförbundet ska stärka sin kompetens inom marknads- och affärsutveckling. Genom denna satsning ska utvecklingsinsatser som möter olika kundgruppers behov identifieras och implementeras i syfte att öka det kollektiva resandet. Insatserna kan exempelvis röra produkter, prissättning och trafikupplägg.

Ökad kundnöjdhet

Det krävs särskilda satsningar för att öka kundnöjdheten med länets kollektivtrafik. Vid kundnöjdhetsmätningar visar länets resenärer och presumtiva resenärer på en relativt låg nöjdhet. Länet ligger lågt i jämförelse med nationella mått vilket kräver förändring. Aktiviteter ska genomföras i syfte att öka kundnöjdheten och närma sig det nationella snittet i kundnöjdhetsmätningar. Under 2023 kommer organisationen att stärkas med kompetens inom marknadsområdet i form av en affärsutvecklare. Detta blir ett viktigt steg för att stegvis jobba mot ökad kundnöjdhet.

Vi ska ge våra medlemmar en funktionell administration

Kommunalförbundets nya organisation ska tillsammans med fortsatt system- och processutveckling leda till att administrationen effektiviseras samtidigt som servicen till medlemmarna ökar i form av utvecklad verksamhet och förbättrade beslutsunderlag.

Ökat fokus på sömlöst resande

Kopplingar mellan linjer och trafikslag ska fortsatt förbättras med utgångspunkt i tidtabellsarbetet. Ett mer strategiskt arbete med att utveckla bytespunkter ska implementeras så byten kan ske på ett enkelt och tryggt sätt. På sikt så ska nya tjänster som underlättar det kollektiva resandet knytas till kollektivtrafiken.

Ny kostnadsfördelningsmodell för kommunalförbundet

En ny förbundsordning med ny kostnadsfördelningsmodell är ute för beredning hos kommunalförbundets medlemmar. Syftet är att skapa en mer sammanhållen regional kollektivtrafik vars kostnader fördelas rättvist mellan kommunalförbundets medlemmar. Den nya förbundsordningen ger goda förutsättningar att utveckla länets kollektivtrafik i linje med det föreslagna nya trafikförsörjningsprogrammet.

Antagande av nytt trafikförsörjningsprogram

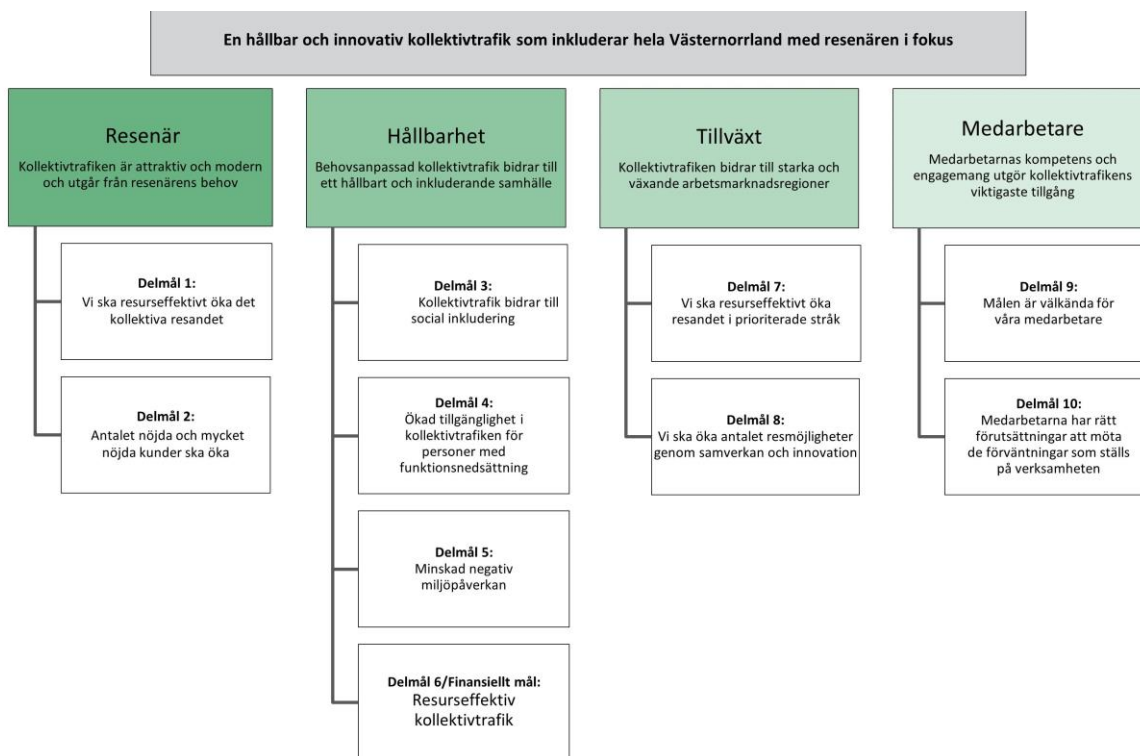
Förslag till nytt trafikförsörjningsprogram med tillhörande bilagor är just nu ute på remiss hos medlemmar, myndigheter och andra intressenter. Programmet innehåller förutom nya mål och indikatorer även flera bilagor med strategiskt innehåll exempelvis hållplatshandbok och trafikplan. Förutsatt att programmet antas så kommer verksamhet med tillhörande planering och uppföljning att anpassas utifrån programmet under 2023.

Övergripande målområden

Utifrån vision har fyra övergripande målområden arbetats fram. *Resenär, Hållbarhet, Tillväxt och Medarbetare*. Inom varje målområde finns övergripande mål som anger ett önskat tillstånd 2030.

Kollektivtrafiken i Västernorrland ska utgå från resenärens behov, bidra till ett hållbart och inkluderande samhälle med starka arbetsmarknadsregioner. För att åstadkomma det krävs att kompetenta och engagerade medarbetare får rätt förutsättningar att verka.

Tio delmål konkretiserar de övergripande målen. Delmålen följs upp vid delårsbokslut och årsbokslut.

Metod

Målen ska utvärderas utifrån graden av uppfyllande. Indikatorerna ska vara utformade så att de ger svar på uppfyllande av verksamhetsmål och finansiellt mål som sammanfattningsvis ger underlag för måluppfyllnad. Många av dessa indikatorer hämtas från Kollektivtrafikbarometern som är ett nationellt instrument för att mäta upplevd kvalitet i kollektivtrafiken. Myndigheten anger riktvärden för dessa indikatorer, att sträva emot för att uppnå beslutade delmål.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen och lag om kommunal bokföring och redovisning, innehåller regler för kommunalförbundets styrning. Ett av kraven är att kommunalförbundet ska ha god ekonomisk hushållning. Det kravet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Metoden för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås är att de delmål som definierats som särskilt betydelsefulla ska ha uppnått godkänd nivå. De särskilt betydelsefulla målen är:

- Vi ska resurseffektivt öka det totala kollektiva resandet
- Minskad negativ miljöpåverkan
- Resurseffektiv kollektivtrafik

Resenär

Kollektivtrafiken är attraktiv och modern och utgår ifrån resenärens behov

Resenärens behov står i fokus och vi ligger i framkant i utvecklingen. För att göra det krävs omvärldskunskap, mod att våga välja och långsiktighet i besluten.

Det ska vara enkelt att resa med kollektivtrafiken. Resenärerna erbjuds en kollektivtrafik med god komfort anpassad för arbets- och studiependling. Produktutbudet är enhetligt, enkelt att förstå och relevant i hela länet. Produkterna ska också kunna användas för resor över länsgränserna. För att hela resan ska vara möjlig är det centralt att bil, gång och cykel planeras för att fungera tillsammans med kollektivtrafiken. Det ska vara enkelt att ta steget att börja resa kollektivt. Vi arbetar strategiskt och långsiktigt med beteendepåverkande insatser för att få fler bilister att börja resa kollektivt.

Genom anropsstyrd trafik eller samordning med den särskilda persontrafiken kompletteras den allmänna kollektivtrafiken och ger sammantaget en grundläggande tillgänglighet och kollektivtrafik i länet.

Delmål: Vi ska resurseffektivt öka det totala kollektiva resandet

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

- Den regionala kollektivtrafiken kan konkurrera tidsmässigt med bilen. Med rätt utrustning i fordonen ger kollektivtrafiken möjlighet till effektivare tidsanvändning för resenären.
- Resenärer och potentiella resenärer får relevant och lättillgänglig information i prioriterade kanaler och vi arbetar ständigt för att förbättra vår information och kommunikation.
- Turer och linjer med lågt resande och låg resandepotential ersätts med anropsstyrd trafik. Lågt resande definieras som trafik med färre än fem resenärer/tur under en vanlig arbetsvecka.
- Bytespunkterna i länet är utformade på ett sätt som garanterar en trygg av- och på- och omstigning.
- Det kollektiva resandet ska öka med 1 procent årligen.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Antalet påbörjade kollektivtrafikresor med den upphandlade kollektivtrafiken i förhållande till föregående år. Förändring i %. Målvärdet anger lägst procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	+10%	+5%	+5%
Avgångstider: Andelen som instämmer i påståendet "Avgångstiderna passar mina behov" (%). Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	65/45	70/50	75/55
Hitta information: Andelen som instämmer i påståendet "Det är enkelt att få information inför resan (avgångstider, biljettpriser mm) (%). Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	72/67	74/70	76/73
Enkelhet: Andelen som instämmer i påståendet "Det är enkelt att resa med Din Tur" (%). Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	72/55	75/60	78/65
Trygghet: Andelen som instämmer i påståendet "Det känns tryggt att resa med Din Tur" (%). Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	73/62	75/64	77/66

Delmål: Antalet nöjda och mycket nöjda kunder ska öka

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Genom digitalisering och en ständig utveckling av våra kommunikationskanaler minimeras risken för att resenärerna ska nås av felaktig information.

Kollektivtrafiken har en god tidhållning och resenären kan lita på att bussar och tåg kommer fram i tid.

Vår avtalsuppföljning säkerställer upphandlade kvalitetskrav.

Det är snabbt och enkelt både för resenären att föra fram synpunkter till kommunalförbundet och för oss att återkoppla till resenärerna. Utvecklade digitala kanaler och resenärsvårdar är exempel på viktiga faktorer för enkel och snabb kommunikation.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Nöjdhet med bolaget (andelen av svarande som är nöjda med Din Tur) (%) Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	60/51	61/53	65/60
Nöjdhet med senaste resan (andelen av svarande som är nöjda med sin senaste resa med Din Tur) (%) Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	81/79	82/80	83/81
NPS (Net Promoter Score dvs andel som skulle rekommendera vänner och bekanta att resa med Din Tur) (%) Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	35/25	38/28	45/35

Hållbarhet

Behovsanpassad kollektivtrafik bidrar till ett hållbart och inkluderande samhälle

Planeringen av den regionala kollektivtrafiken beaktar resandet ur ett socialt, jämställdhets och icke-diskriminerande perspektiv. Den allmänna kollektivtrafiken ska vara tillgänglig och trygg för alla resenärsgupper.

Ingen diskrimineras från att resa kollektivt. Däremot kan inte all linjelagd kollektivtrafik anpassas för alla. Den särskilda persontrafiken kompletterar den allmänna kollektivtrafiken för personer med särskilda behov. Den linjelagda kollektivtrafiken kombinerad med anropsstyrd trafik och särskild kollektivtrafik ger en grundläggande tillgänglighet och trafikförsörjning i hela länet.

Att öka tillgängligheten i kollektivtrafiken bidrar till att göra den inkluderande och användarvänlig för alla resenärer oavsett funktionsförmåga. På så sätt bidrar insatserna till att göra kollektivtrafiken till ett mer attraktivt resealternativ.

Kollektivtrafiken i Västernorrland ska vara tillgänglig utifrån fyra perspektiv: fysisk tillgänglighet, social tillgänglighet, tillgänglig information samt geografisk tillgänglighet.

Kollektivtrafiken är socialt inkluderande vilket bland annat kan handla om att trafikera områden som inte alltid är ekonomiskt bärande och att vi kan erbjuda ett produktutbud som är relevant och som alla kan ta del av och förstå. En busslinje kan vara ekonomiskt försvarbar ur ett samhällsperspektiv trots ett lågt resande. En relevant kollektivtrafik påverkar människors möjlighet till sysselsättning. Därför går det inte endast att mäta antalet resande och kostnaden för kollektivtrafik för att värdera kollektivtrafikens samhällsnytta. Däremot är det hela tiden viktigt att värdera alternativa lösningar som kan vara mer kostnadseffektiva men ändå fylla samma behov. Tillsammans med våra medlemmar konsekvensbeskriver vi åtgärder i kollektivtrafiken ur ett socialt perspektiv.

Resenärer ska bemötas på ett serviceinriktat och respektfullt av de som arbetar inom kollektivtrafiken och kollektivtrafiken ska vara trygg. Genom samverkan med offentliga aktörer bidrar vi till en tryggare miljö i och omkring kollektivtrafiken.

Infrastrukturåtgärder stärker kollektivtrafiken. För att maximera effekten ska åtgärderna identifieras i ett tidigt skede tillsammans med trafikföretag, Trafikverket och kommunerna.

Vi arbetar med att skapa en kollektivtrafik som minimerar negativ miljöpåverkan och satsar på fossilfria och energieffektiva drivmedel. Vår strävan är en helt fossilfri linjelagd kollektivtrafik och likaså helt fossilfria särskilda persontransporter. Framåt så kommer även mål om emissionsfri trafik att införas i linje med Clean Vehicle Directive.

Delmål: Kollektivtrafik bidrar till social inkludering

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Väl fungerande digitala system och kanaler ger resenären ökad frihet att planera, betala och genomföra resor med kollektivtrafiken efter sina egna förutsättningar.

Fler har möjlighet att göra sina sjukresor och färdtjänstresor med den linjelagda kollektivtrafiken. En högre grad av samordning innebär att andelen ensamåkande vid färdtjänst- och sjukresor minskar.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Antalet användare av Din Tur-app <i>Målvärdet anger minst antal användare per månad i snitt för att målet ska vara uppfyllt</i>	31 000	32 000	37 000
Bemötande ombord: Andel som instämt i påståendet "Förarna och ombordpersonalen har ett trevligt bemötande". Målvärdet anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	74/74	77/77	80/80
Köpa biljetter och kort: Andel som instämmer i påståendet "Det är enkelt att köpa Din Turs biljetter och kort". Målvärdet anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	74/74	75/75	80/80

Delmål: Ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

- Tekniska system som realtidssystem, audiell och visuell information underlättar resan och ger ökad tillgänglighet i all trafik.
- Vi samverkar kring tekniska system med andra kollektivtrafikmyndigheter för att säkerställa tillgänglighet för funktionshindrade.
- Vi har lättillgänglig och tydlig information om hur man reser och nivån av tillgänglighet vilket gör det enklare att både planera och genomföra en resa i kollektivtrafiken.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Bemötande kring service/information: Andel som instämt i påståendet "Personalen på kundcenter/kundtjänst/trafikupplysning har ett trevligt bemötande" (%). Målvärde anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	70/70	72/72	74/74
Information ombord: Andel som instämt i påståendet "Jag får den information jag behöver ombord" (%) Målvärde anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	65/63	67/65	69/67

Information inför resan: Andel som instämmer i påståendet ”Det är enkelt att få information inför resan (avgångstider, biljettpriser mm)” (%) Målvärde anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	70/67	72/69	74/71
--	-------	-------	-------

Delmål: Minskad negativ miljöpåverkan

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Företag erbjuder välfungerande koncept för att kunna använda kollektivtrafiken för tjänsteresor inom och i anslutning till länet.

Fordonens storlek anpassas efter transportens behov vilket leder till minskad total energianvändning i kollektivtrafiken.

Omställning till fossilfria drivmedel inom kollektivtrafik är genomförd. En omställning behöver ske för att nå det nationella målet om minskade utsläpp av växthusgaser med 70% procent i transportsektorn fram till 2030.

Fler har möjlighet att göra sina sjukresor i den linjelagda kollektivtrafiken och fler resenärer flyttas över från ensamåkande sjuk- och färdtjänstresor till en högre grad av samordning. Högre grad av samordning är möjlig eftersom den centrala bedömningen av sjukresor flyttas över till kommunalförbundet.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Kollektivtrafikens marknadsandel i förhållande till det motoriserade resandet (%) Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	11	12	13
Mängden kväveoxider i linjelagd trafik per förbrukad kilowattimma (g/kWh). Målvärdet anger högst värde för att målet ska vara uppfyllt.	1,29	1,29	1,29
Energianvändning per produktionskilometer i linjelagd trafik (kWh/km). Målvärdet anger ett högsta värde för måluppfyllnad.	3,0	3,0	3,0
Biodrivmedelsandel per produktionskilometer av den totala förbrukningen i linjelagd trafik (%) Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	99	99	99

Delmål/Finansiellt mål: Resurseffektiv kollektivtrafik

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Åtgärder i trafiken kombineras med strategisk marknadsföring för att skapa beteendeförändringar vilket leder till ökat nyttjande av kollektivtrafikutbudet. Biljettintäkter säkerställs genom korrekt biljettering och kontinuerliga biljettkontroller.

Kollektivtrafiken bedrivs utifrån de behov som finns. Turer och linjer med lågt resande och låg resandepotential prioriteras bort och ersätts med anropsstyrd trafik. Lågt resande definieras som linjelagd kollektivtrafik med i genomsnitt färre än fem resenärer per tur under vanlig arbetsvecka.

Kommunalförbundet har en god kompetens och tillgång till resurser vid upphandling. För att nödvändiga åtgärder ska identifieras i ett tidigt stadium planeras kollektivtrafiken i nära samverkan med Trafikverket medlemmarna och trafikföretagen.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Nettokostnad per resa (kr). Målvärdet är ett högst värde för att målet ska vara uppfyllt.	45	48	52
Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad ¹ (%)	19,0	18,7	18,0
<i>Landsbygdstrafik</i>	15,5	15,0	14,5
<i>Tätortstrafik</i>	23,5	24,0	25,0
Målvärden anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.			
Antal kollektivtrafiklinjer med i genomsnitt färre än fem resenärer/tur. Målvärdet anger ett högsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	23	22	20
Andel samordnade sjukresor (%) Målvärde anger minsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	53	58	63
Andel samordnade färdtjänstresor (%) <i>Totalt Västernorrland, exkl. Sundsvalls kommun.</i> Målvärde anger lägsta procentsats för att målet ska vara uppfyllt.	54	57	60
Kostnad per produktionskilometer (kr). Målvärde anger högsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	24,8	25,8	31

¹ Självfinansieringsgrad är andelen av trafikkostnader, exklusive särskild persontrafik, som täcks av externa biljettintäkter. Skattefinansierade intäkter så som skolkort, skattesubvention kommunkort och medlemsbidrag inräknas ej.

Tillväxt

Kollektivtrafiken bidrar till starka och växande arbetsmarknadsregioner

En väl fungerande kompetensförsörjning beror av tillgången till bostäder, en väl utbyggd infrastruktur och goda pendlingsmöjligheter. Dessa faktorer ökar förutsättningarna för att skapa attraktiva regioner där konkurrenskraftiga företag kan och vill verka. Kollektivtrafiken spelar en viktig roll för integreringen av arbetsmarknadsregioner. Förbättrad kollektivtrafik i form av kortare restider, ökad turtäthet eller fler linjer medför ökad tillgänglighet till arbetsplatser, lärosäten och service. En ökad rörlighet på arbetsmarknaderna och bättre kompetensförsörjning stärker företagens och offentliga sektorns möjligheter att hitta lämplig arbetskraft.

Kollektivtrafiken ger möjligheter till arbetspendling och arbetsresor. Arbetspendlare har tillgång till goda regionala pendlingsmöjligheter vilket gör att de känner sig trygga med att ta ett arbete på en annan ort. Därigenom skapas bättre förutsättningar för regionens utveckling. Möjligheterna till arbetsresor med kollektivtrafik marknadsförs och genom riktat arbete mot företag och organisationer ökar andelen tjänsteresor med kollektivtrafik.

Arbetsmarknadsregioner är inte alltid förenliga med administrativa gränser och för resenären är det viktiga att ta sig från en ort till en annan, inte vem som bedriver trafiken. Kommunalförbundet skapar samverkan med angränsande län och strävar mot enhetliga regelverk.

Att skapa goda pendlingsmöjligheter förutsätter en ändamålsenlig infrastruktur. Kommunalförbundet deltar i arbetet för infrastrukturförändringar som underlättar och förbättrar det kollektiva resandet i länet.

Delmål: Vi ska resurseffektivt öka resandet i prioriterade stråk

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Den linjelagda kollektivtrafiken ska tidsmässigt konkurrera med bilen i de prioriterade stråken. Bytespunkter i starka- och medelstarka stråk och trafikområden har hög kvalitet avseende tillgänglighet, information och komfort.

Indikatorer att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Antalet resor i de prioriterade stråken. Målvärde anger minsta antal för att målet ska vara uppfyllt.	7 810 000	8 280 000	8 990 000
Regiontrafik och landsbygdstrafik (Linje 50, 90, 120, 141, 142 191, 201, 611). Målvärde anger minsta antal för att målet ska vara uppfyllt.	1 530 000	1 620 000	1 700 000
Sundsvall O14/15	4 710 000	5 000 000	5 500 000
Örnsköldsvik O6	1 080 000	1 150 000	1 250 000
Målvärde anger minsta antal för måloppfyllnad.			
Regional tågtrafik (Norttåg, alla produkter)	490 000	510 000	540 000
Målvärde anger minsta antal för att målet ska vara uppfyllt.			

Delmål: Vi ska öka antalet resmöjligheter genom samverkan och innovation

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Vi samverkar med angränsande län kring produktutbud, teknikutveckling och kommunikation. Gemensamma biljett- och betalsystem med öppna gränssnitt och öppen data har undanröjt tekniska hinder för resande över länsgränser.

Genom biljettsamverkan med andra kollektivtrafikaktörer utanför Din Tur och Norrtåg AB ökar antalet resmöjligheter.

Vi har en kunddriven teknikutveckling där vi i upphandling av tekniska system strävar efter gränslösa tekniska lösningar, öppna gränssnitt och öppen data.

Genom en ökad samverkan mellan näringsliv och civilsamhället identifieras möjliga lösningar för att utveckla tillgängligheten till besöksnäringen.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Utbudsförändringar genom biljettsamverkan			
<i>SJ Mittbanan (antal dubbelturer/må-fre)</i>	2	2	2
<i>SJ Botniabanan (antal dubbelturer/må-fre)</i>	-	-	2
<i>X-trafik (antal dubbelturer tåg och buss/må-fre)</i>	25	25	25
Målvärde anger minsta antal för att målet ska vara uppfyllt.			
Andel produkter som är digitaliserade (%). Målvärde anger lägsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	70	100	100

Medarbetarna

Medarbetarnas kompetens och engagemang utgör kollektivtrafikens viktigaste tillgång

Tydliga roller och rätt förutsättningar ger en hållbar arbetsmiljö. En arbetsmiljö som främjar hälsa bidrar till att verksamhetens mål nås. Vi strävar efter ett aktivt medarbetarskap där medarbetarna tar ett eget ansvar för verksamhetens utveckling.

Delmål: Målen är välkända för våra medarbetare

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Målen i trafikförsörjningsprogrammet är vägledande för kommunalförbundet och dess medlemmar.

Vi har en verksamhetsplan som leder till uppfyllnad av de övergripande målen.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Andelen medarbetare som upplever att målen genomsyrar hela myndigheten (%). Målvärde anger minsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	70	75	80
Andelen medarbetare som upplever att de har mål kopplat till sitt arbete (%). Målvärde anger minsta antal för att målet ska vara uppfyllt.	90	100	100

Delmål: Medarbetarna har rätt förutsättningar att möta de förväntningar som ställs på verksamheten

Ambitioner för kollektivtrafiken fram till år 2030

Kommunalförbundet är en attraktiv arbetsgivare. Genom att erbjuda stimulerande och utvecklande arbetsuppgifter, god arbetsmiljö, kompetensutveckling, flexibla arbetsvillkor och friskvård kan vi rekrytera och behålla medarbetare med hög kompetens.

Förväntningarna på kommunalförbundet ska balanseras mot tilldelade resurser.

Beredning före beslut gör att medarbetarna kan leverera ett resultat av hög kvalitet.

Medarbetarna ska utrustas med de tekniska lösningar som arbetsuppgifterna kräver och myndigheten ska verka för en flexibel och mobil kontorslösning.

Kommunalförbundet ska underlätta kollektivt arbetspendlande.

Indikatorer för att följa upp målet	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Medarbetarindex, hämtat ur medarbetarundersökning (MI) (%) Målvärde anger minsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	70	75	77
Sjuktal (%) Målvärde anger största värde för att målet ska vara uppfyllt.	3,5	3,5	3,5
Antalet friskvårdstimmar registrerade i Agda (h). Målvärde anger minsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	475	500	550
Andelen av medarbetare som utnyttjar friskvårdsbidrag (%). Målvärde anger minsta värde för att målet ska vara uppfyllt.	70	75	80

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Budgetförutsättningar

Budgeten är utarbetad utifrån riktlinjer i förbundsordningen samt utifrån den fördelningsmodell som beskrivs i samarbetsavtalet. En ny kostnadsfördelningsmodell är framtagen men ej ännu inte beslutad, vilket kan komma att förändra nettokostnaderna mellan medlemmarna.

Förutsättningarna inför budgetarbetet 2023 är komplicerade och mer osäkra än på många år. Av den anledningen har tidigare en preliminär budget presenterats utifrån kända förutsättningar till och med augusti. Anledningen är att det råder stor osäkerhet kring kostnadsutvecklingen för de indexerade trafik kostnaderna, inflationsutvecklingen, lönekostnadsutvecklingen samt investeringsbehovet som har genomarbetats och estimeras grundligt internt inom organisationen. Budgetarbetet har präglats av kontakt med andra kollektivtrafikmyndigheter, Svensk Kollektivtrafik, bevakning av prisutveckling samt dialoger med medlemmar och för att nå en realistisk och kvalitativ budget 2023 och en plan för 2024–2025.

Indexuppräknings

Trafikavtalen, vilka utgör större delen av kommunalförbundets bruttokostnader, justeras normalt årligen utifrån avtalade indexkorgar. Indexkorgarna består främst av: AKI (arbetskostnadsindex), KPI (konsumentprisindex), ITPI 29-30 (prisindex för inhemsk tillgång), HVO (index för hydrerad vegetabilisk olja) samt i förekommande fall ränta STIBOR 3M. Efter krigsutbrottet i Ukraina så har oljepriset och priset på vegetabiliska oljor som ingår i HVO skenat. Till följd av det så har prognosen för de indexerade kostnaderna på helåret 2022 justerats upp kraftigt. Budgeten för indexkostnaderna 2023 är baserad på helårsprognosen lämnad vid Terial 2 och bevakning av främst kostnadsutvecklingen för HVO.

Avseende SÄKO avtalen har tillämpats samma indexfaktor som för prognosen Terial 2 2022.

Avseende personalkostnader och övriga administrativa kostnader, baseras budgeten den på tidigare beslutad teknisk uppräknings, men med hänsyn till kostnadsjusteringar efter genomförd omorganisation 2021 och implementerad 2022. En ytterligare anpassning av budgeten avseende förvaltningskostnaderna 2023 har genomförts.

För biljettintäkter ser vi en fortsatt låg återhämtningsgrad av resande i kollektivtrafiken, varför vi förordar en återhämtningstrappa i budgetunderlaget. Därutöver tillämpas ett förslag om uppräknings med 5% av 2022 års biljettpriser i budgeten. Biljettintäkterna för 2023 är således beräknade med en återhämtningsgrad av 95% av 2019 års utfall samt uppräknings med 5%. Det råder dock stor osäkerhet kring hur återhämtningen av det kollektiva resandet inom Västernorrlands län kommer att bli och det finns därmed en uppsida när det avser intäkterna.

För övriga intäkter exklusive bidrag från Trafikverket utgår från prognos T2 2022 samt en återhämtningsgrad enligt 95% av 2019, men även här råder en stor osäkerhet kring den allmänna prisutvecklingen.

Den prognostiserade Indexutvecklingen i T2 rapporten för trafikavtal och är det antagande som är gjorda i budgeten för 2023. Under 2022 är det framför allt komponenten HVO som visar störst ökning i indexkorgarna och påverkar kostnadsutvecklingen kraftigt negativt. Utgångsläget kan dock komma att förändras under 2023, både negativ och positivt.

I budget 2023 med plan 2024 – 2025 utgår myndigheten ifrån att Sveriges skatteundantag i EU för biodrivmedel kvarstår även framåt.

Resultatbudget 2023 - 2025

Av resultatbudgeten framgår att verksamhetens nettokostnader ökar med 77,1 mnkr mellan budget 2022 och budget 2023.

Verksamhetens intäkter ökar med 14,8 mnkr. I budget 2023 är antagandet att biljettintäkterna kommer att nå en återhämtningsgrad av 95 procent jämfört med utfallet för 2019 och med 5% prishöjning samt att inga coronabidrag från Trafikverket utbetalas. Verksamhetens kostnader ökar med 90,3 mnkr, främst med anledning av de indexerade kostnadernas med cirka 65 mnkr ökning samt kostnadsökningarna för Norrtåg med ungefär 29 mnkr.

De kommunala biljettsubventionerna minskar med 38,8 mnkr, baserad på en återhämtningsgrad av 95% och prissänkningen som genomfördes under 2022 jämfört med utfallet för 2019.

Kostnaden för Norrtåg AB ökar med 29 mnkr med anledning av övergång till produktionsavtal och balanseras av en intäkt i motsvarande grad. Kostnaden för biljettsamverkan med X-trafik bedöms kvarstå på samma nivå som 2022.

Resultatbudget (mnkr)	Resultat 2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	144,4	125,6	150,5	165,4	168,1	169,7
Verksamhetens kostnader	-704,6	-717,4	-754,6	-844,9	-847,2	-850,4
Avskrivningar	-2,6	-0,8	-0,3	-1,9	-1,9	-1,9
Verksamhetens nettokostnader	-562,9	-594,6	-604,3	-681,4	-681,0	-682,6
Kommunala biljettsubventioner	139,8	155,6	150,8	112,0	116,9	117,7
Medlemsbidrag	423,1	437	453,6	569,5	564,1	564,7
Verksamhetens resultat	0	0	0	0	0	0
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0	0
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0	0	0

Investeringsbudget

Kommunalförbundet har ett behov av att göra flera tekniktunga investeringar under framför allt 2023 och 2024 för att säkerställa fortsatt effektiv hantering av framför allt den linjelagda trafiken. Ett fortsatt arbete pågår inom BOB-projektet avseende nytt betalsystem för Norrland. Utöver det som listas nedan har ett utbytesbehov av informationstavlor identifierats sent under året. I samråd med leverantörer och medlemmar har olika scenarion utarbetats för att identifiera behov och kostnader för utbytet. Behoven finns listad nedan i priolistan nedan samt med tänkbara scenarion och dess kostnadspåverkan med utgångspunkt i styrande dokument som hållplatshandboken. I budgeten är kostnader enligt scenario 2 beräknad för Örnsköldsvik och scenarion 1 för de övriga medlemmarna. De totala ekonomisk effekten för utbytet av informationstavlor beräknas hamna på cirka 2,7 mnkr för 2023, men kan komma att förändras.

Investeringsbehov exklusive informationstavlor

Investeringar (kr)	2023	2024	2025
Biljettmaskiner - Uppdatering till 4G	350 000	0	0
BOB Betalsystem Norrland	2 250 000	0	0
Ny leverantör för Realtid/Presentation/trafikledning	1 200 000	0	0
Utbyte stationära datorer till bärbara samt skärmar	157 500	157 500	0
Kommunikation router (Bussen)	0	4 050 000	1 350 000
Ombordutrusting platta, skrivare, m.m. för nya BOB	0	3 375 000	1 125 000
Resepanerare	270 000		0
Handläggningssystem SÄKO	1 200 000		0
Utbyte Informationstavlor(olika scenarion)			0
Totalt	5 427 500	7 582 500	2 475 000

Investeringskostnader per medlem enligt investeringsbehov nedan exklusive investeringar informationstavlor.

Medlem exkl Infotavlor	2023	2024	2025
RVN	1 369 057	1 470 419	479 959
Kramfors	110 199	118 358	42 848
Sollefteå	177 541	190 685	69 031
Örnsköldsvik	870 149	934 572	338 332
Härnösand	78 274	84 069	30 434
Timrå	361 550	388 319	140 578
Sundsvall	2 436 383	4 369 929	1 581 992
Ånge	24 347	26 149	9 466
Summa	5 427 500	7 582 500	2 692 641

Priolista enligt bedömning av hållplatshandbok

	PRIO					Totalt:	Andel toalt	Andel scenrio 1	Andel scenrio 2	Scenario 1, kr		Scenario 2, kr	
	1	2	3	4	5					2023	2024	2023	2024
Härnösand	3	0	1	4	0	8	5%	4%	4%	112 500	112 500	150 000	150 000
Kramfors	0	0	2	1	0	3	2%	0%	2%	0	0	75 000	75 000
Sollefteå	3	0	4	1	0	8	5%	4%	8%	112 500	112 500	262 500	262 500
Sundsvall	47	20	5	9	0	81	53%	69%	56%	1 762 500	1 762 500	1 950 000	1 950 000
Timrå	2	3	6	1	0	12	8%	3%	9%	75 000	75 000	300 000	300 000
Ånge	0	0	3	2	0	5	3%	0%	3%	0	0	112 500	112 500
Örnsköldsvik	13	9	3	11	1	37	24%	19%	18%	487 500	487 500	637 500	637 500
Totalt:	68	32	24	29	1	154	100%	100%	100%	2 550 000	2 550 000	3 487 500	3 487 500

Summa per tavla 75 000

Prio	1	2	3	4	5	Totalt
Total S:A per prio	5 100 000	2 400 000	1 800 000	2 175 000	75 000	11 550 000
Per år 2023-2024	2 550 000	1 200 000	900 000	1 087 500	37 500	5 775 000
Scenario 1/år	2 550 000 (Prio 1)					
Scenario 2/år	3 487 500 (Prio 1,3,5)					

Den ekonomiska effekten inklusive investeringar i informationstavlur skulle bli enligt nedan per medlem.

Ekonomisk effekt per medlem efter investeringsbehov och tänkbart utfall

Medlem inkl Infotavlur scenario 1	2023	2024	2025
RVN	1 369 057	1 470 419	479 959
Kramfors	110 199	118 358	42 848
Sollefteå	290 041	303 185	69 031
Örnsköldsvik	1 357 649	1 422 072	338 332
Härnösand	190 774	196 569	30 434
Timrå	436 550	463 319	140 578
Sundsvall	4 198 883	6 132 429	1 581 992
Ånge	24 347	26 149	9 466
Summa	7 977 500	10 132 500	2 692 641
Medlem inkl Infotavlur scenario 2	2023	2024	2025
RVN	1 369 057	1 470 419	479 959
Kramfors	185 199	193 358	42 848
Sollefteå	440 041	453 185	69 031
Örnsköldsvik	1 507 649	1 572 072	338 332
Härnösand	228 274	234 069	30 434
Timrå	661 550	688 319	140 578
Sundsvall	4 386 383	6 319 929	1 581 992
Ånge	661 847	138 649	9 466
Summa	9 440 000	11 070 000	2 692 641

Fördelning av verksamhetens nettokostnad

I tabellen nedan exkluderas de kommunala subventionerna. Jämfört med budget 2022 sker en ökning av nettokostnaden med totalt 77,1 mnkr, främst till följd av de ökade indexerade kostnaderna som står för 65 mnkr av kostnadsökningen samt Norrtågs övergång från incitamentavtal till produktionsavtal. Då osäkerheten är stor kring kostnadsutvecklingen och framför allt de indexerade kostnaderna, kvarstår den totala kostnaden på samma nivå för plan 2024 och 2025 som budget 2023 och återhämtningsgraden för biljettintäkterna blir 100%, vilket tillsammans medför att nettokostnaden minskar 2024 men ökar något för 2025 under dessa antaganden.

I jämförelse med 2022 ökar Region Västernorrland nettokostnaderna med 36,8 mnkr där de främsta orsakerna är ökade kostnader för tågtrafik då incitamentavtalet övergått till ett produktionsavtal och indexerade kostnader. För Sundsvalls kommun ökar nettokostnaderna med 15,1 mnkr vid en jämförelse med budget 2022. För Örnsköldsviks kommun ökar nettokostnaderna med 9,8 mnkr. Härnösands kommun har utökat sin trafik inför 2022 vilket medför en ökad kostnad med 2,3 mnkr. Sollefteå ökar budgeten med 9,2 mnkr beroende på ej budgeterade SÄKO-kostnader under 2022. För övriga medlemmar är budget för 2023 något högre än budget 2022. För samtliga är det främst ökningen av de indexrelaterade kostnaderna som ökat kraftigt som påverkat budgeten.

Nettokostnad, exkl kommunernas subventioner (mnkr)	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Region Västernorrland	-262,9	-251	-287,8	-291,2	-291,6
Sundsvalls kommun	-134,7	-143,1	-158,2	-155,5	-156,3
Örnsköldsviks kommun	-80,4	-87,1	-96,9	-96,3	-96,3
Härnösands kommun	-36,3	-41,2	-43,5	-43,6	-43,7
Kramfors kommun	-30	-31,5	-32,9	-32,7	-32,8
Timrå kommun	-21,7	-23,6	-23,8	-23,6	-23,8
Sollefteå kommun	-14,9	-15,1	-24,3	-24,1	-24,1
Ånge kommun	-11,8	-11,8	-14,1	-14,0	-14,0
Summa	-592,6	-604,4	-681,4	-681,0	-682,6

Fördelning av medlemsbidrag

I tabellen nedan redovisas fördelningen av kommunalförbundets medlemsbidrag.

Medlemsbidrag (mnkr)	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Region Västernorrland	-257,8	-245,0	-283,9	-287,3	-287,7
Sundsvalls kommun	-67,6	-73,9	-112,0	-109,2	-110,0
Örnsköldsviks kommun	-37,8	-46,0	-65,4	-59,8	-59,0
Härnösands kommun	4,5	-6,8	-13,3	-13,4	-13,4
Kramfors kommun	-30	-31,5	-32,9	-32,7	-32,7
Timrå kommun	-21,7	-23,6	-23,7	-23,6	-23,8
Sollefteå kommun	-14,9	-15,1	-24,3	-24,1	-24,1
Ånge kommun	-11,8	-11,8	-14,1	-14,0	-14,0
Summa	-437,0	-453,6	-569,5	-564,1	-564,7

Kommentarer gällande medlemsbidrag

Medlemsbidragen för budget 2023 förväntas öka med 115,9 mnkr jämfört med budget 2022. Nivån är dock inte fullt ut jämfört med tidigare år då biljettsubventionerna minskat med anledning av sänkningar av biljettpriserna samt att en prisökning genomförts inför 2023. Det medför en ökning av medlemsbidragen för att finansiera verksamheten. Precis som för nettokostnaderna minskar medlemsbidraget då antaganden om kostnadsutveckling och subventionerade produkter är de samma för 2024-2025 som för budget 2023.

Avgifter

	2023	2022	2021
Utdebiterade timkostnader	775 kr/h	700 kr/h	700 kr/h
Tilläggsavgift vid biljettkontroll	1 500 kr	1 500 kr	1 500 kr
Administrativ avgift för återlösen av periodkort	75 kr/ärende	75 kr/ärende	75 kr/ärende
Avgift för kortämne, Reskort	20 kr	20 kr	20 kr
Avgift för kortämne, Enkelbiljett	5 kr	5 kr	5 kr

Utdebiterade timkostnader

Timkostnaden som ligger till grund för debitering för arbetsuppgifter som utförs utöver kollektivtrafikmyndighetens ansvarsområde höjs till 775 kronor per påbörjad timma.

Tilläggsavgift vid biljettkontroll

Beloppet för tilläggsavgiften som tas ut av resenär när inte en giltig resehandling kan uppvisas är oförändrat 1 500 kronor.

Administrativ avgift för återlösen av periodkort

För att återlösa eller återbetala värden som finns på Din Turs Reskort eller reskassa debiteras oförändrat en avgift på 75 kr/ärende. Denna avgift är densamma i de fyra nordliga länen.

Återlösen eller återbetalning gäller endast för registrerade kort. Att korten är registrerade innebär att förutsättningarna för utbetalning sker till behörig person ökar, att stulna eller upphittade kort inte återlöses samt att periodkort som ställts ut på rekvisition eller annan instans inte återlöses.

Avgift för kortämne Reskort

Beloppet som debiteras för att täcka framställnings- och handläggningskostnaderna för kortämnet som bär Din Turs produkter är oförändrat 20 kr per kort. I takt med att digitala produkter införs minskar behovet av kortämnena avsevärt.

Avgift för kortämne Enkelbiljett

Beloppet som debiteras för att täcka framställnings och handläggningskostnaderna för kortämnet till en Enkelbiljett är oförändrat 5 kr. Enkelbiljetter kan köpas på alla linjer i Din Tur app. Resenär som köper resa via Din Tur app står för sina egna kostnader för mobiltelefonen.

Internkontrollplan 2023

Bakgrund

Kommunalförbundet kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län ska enligt *Policy Internkontroll* besluta om internkontrollplan för nästkommande år på sista förbundsdirektionsmötet för året. I policyn framgår förbundsledningens anvisningar för hur internkontrollen ska genomföras.

Riskanalys

Som metod att identifiera de internkontrollpunkter som är mest angelägna att utvärdera ska en riskanalys genomföras.

Genomförandet av en väsentlighets- och riskbedömning

1. Kartlägg vilka risker som finns.
2. Bedöm konsekvensen av att risken inträffar, indelat i fyra (1-4) steg.
3. Bedöm sannolikheten att risken ska inträffa, indelat i fyra (1-4) steg.
4. Multiplicera bedömd konsekvensfaktor med bedömd sannolikhetsfaktor.
5. De risker som får högst summa efter steg fyra (4) väljs för att ingå i internkontrollpunkterna.

Konsekvens ↓				
4 – Allvarlig	4	8	12	16
3 – Kännbar	3	6	9	12
2 - Lindrig	2	4	6	8
1 - Försumbar	1	2	3	4
Sannolikhet ⇨	1 - Osannolik	2 – Mindre sannolik	3 – Möjlig	4- Sannolik

Kartläggning av risker

Ett urval av medarbetare har medverkat i samtal för att kartlägga vilka risker som finns inom kommunalförbundet. Efter genomförd kartläggning har följande möjliga internkontrollpunkter identifierats:

Riskidentitet		
Benämning risk	Risk kategori	
Yttre händelser som påverkar Indexutveckling - <i>svängningar i indexutfall kan påverka det ekonomiska utfallet hos våra medlemmar samt ge svårighet att lämna adekvata prognoser</i>	A	Omvärldsrisk
Brister i utförande av löpande arbete inom KTM pga. ej uppdaterade policy, riktlinjer, anvisningar mm - <i>arbetsuppgifter behäftas med fel eller faller bort i samband med överlämning av löpande arbetsuppgifter vid omorganisationen</i>	B	Verksamhetsrisk
Ökad risk för cyberattacker med anledning av kriget i Ukraina	C	IT baserad risk
Brist på resurser och kompetens inom upphandling.	D	Verksamhetsrisk

Väsentlighets- och riskbedömning

Benämnd risk

Riskhantering – föreslagen åtgärd

- a) Yttre händelser som påverkar Indexutveckling (3x4=12) Uppföljning i tertialrapporter 2023
- b) Brister i utförande av löpande arbete inom KTM(3x4=12) Ingår i verksamhetsplan 2023
- c) Ökad risk för cyberattacker (3x2=6) Löpande säkerhetsarbete
- d) resurs- och kompetensbrist inom upphandling (3x4=12) Köpa extern kompetens eller utökat samarbete med externa parter

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BILAGA 1: Internkontrollplan 2023

Dnr 22/00583

Konsekvens ↓				
4 – Allvarlig				A, B, D
3 – Kännbar			A, B, C, D	
2 - Lindrig				C
1 - Försumbar				
Sannolikhet ⇒	1 - Osannolik	2 – Mindre sannolik	3 – Möjlig	4- Sannolik

Internkontrollpunkter 2023

Med stöd av gjord väsentlighets- och riskbedömning ska internkontroll utföras på:

- Yttre händelser som påverkar Indexutveckling
- Brister i utförande av löpande arbete inom KTM
- Brist på resurser och kompetens inom upphandling

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län
Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

Risk kategorier

Omvärldsrisker		Omvärd
Finansiella risker		Finans
Legala risker		Legala
Verksamhetsrisker		Verksam
Redovisningsrisker		Redovisn
Bristande efterlevnad		Efterlevnad
Risk förtroendeskada		Förtroende
IT Baserade risker		IT

RISKMATRIS

Konsekvens				
4 - Allvarlig	4	8	12	16
3 - Kännbar	3	6	9	12
2 - Lindrig	2	4	6	8
1 - Försumbar	1	2	3	4
Sannolikhet	1- Osannolik	2 - Mindre sannolik	3 - Möjlig	4 - Sannolik

Utvecklad VOR matris

Formulera risken noggrant: "Risken att ...(händelse) inträffar pga ...(orsak) vilket leder till ...(konsekvens)"

$$(E + F + V) \times S = RV$$

Riskidentitet		Riskanalys					Riskhantering								
Benämning risk	Risk kategori	Konsekvens			Konsekvens snitt	Sannolikhet	Riskvärde (avrundat)	Status	Befintliga åtgärder	Effektivitet	Föreslagna åtgärder	Planerade åtgärder	Utfört	Ansvar	
		Ekonomi	Förtroende	Verksamhet											
Yttre händelser som påverkar Indexutveckling - svängningar i indexutfall kan påverka det ekonomiska utfallet hos våra medlemmar samt ge svårighet att lämna adekvata prognoser	A	Omvärldsrisk	3	3	3	3	4	12	pågår	Följer utvecklingen av indexrelaterade kostnader		Uppföljning i tertialrapporter 2023			Ekonomi/Trafik
Bristar i utförande av löpande arbete inom KTM pga. ej uppdaterade policy, riktlinjer, anvisningar mm - arbetsuppgifter behålls med fel eller faller bort i samband med överlämning av löpande arbetsuppgifter vid omorganisationen	B	Verksamhetsrisk	3	3	3	3	4	12	pågår	Identifiera att anvisningar finns för det löpande arbetet		Ingår i Verksamhetsplan 2023			Trafikchef/ chef verksamhetsstöd
Ökad risk för cyberattacker med anledning av kriget i Ukraina	C	IT baserad risk	3	3	3	3	2	6	pågår	Åtgärder har vidtagits för att höja säkerheten		Löpande säkerhetsarbetet			IT/ Verksamhetsstöd
Brist på resurser och kompetens inom upphandling	D	Verksamhetsrisk	4	3	3	3	4	12	pågår	Försöker göra upphandlingar med andra parter		Köpa extern kompetens eller utökat samarbete med externa parter			Trafikchef/ chef verksamhetsstöd

